

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาภาวะการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป

A Study on Condition of Thai Frozen Chicken Export to European Union

T097314

โดย

นางสาววรรรณ บำรุงญาติ

ปพ.
๑๕๖๓
๑๕๔๒

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....๑๗๓๑๔

จัดพิมพ์ปี.....๑๙๖๓

เสนอ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. ๒๕๔๒

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1-55

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
 ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การศึกษาภาวะการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป
 A Study on Condition of Thai Frozen Chicken Export to European Union

ของ

นางสาววรรรณ บำรุงญาติ

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

/...../.....

(ดร. วิรัช กระแสร์รัตน์)

กรรมการปัญหาพิเศษ

19/.....พ.ศ. 2542

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รังสรรค์ โนชัย)

หัวหน้าภาควิชา

19/.....พ.ศ. 2542

(อาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ)

15811 พลพ.

๑๒๖๓

2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: การศึกษาภาวะการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป

โดย: นางสาววรรณ บำรุงญาติ

ชื่อปริญญา: วิทยาศาสตร์บัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชาเอก: บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ:

 19/11/2562

(วิรัช กระแสร์มิตร)

ไก่สดแช่แข็งจัดเป็นสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะเป็นสินค้าส่งออกที่ทำรายได้เข้าประเทศปีหนึ่ง ๆ นับพันล้านบาท ตลาดส่งออกหลักไก่สดแช่แข็งของไทยคือตลาดญี่ปุ่น แต่ในระยะหลังปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่นได้ชะลอตัวลง เนื่องจากไทยประสบปัญหาประเทศคู่แข่ง คือประเทศจีน ซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าไทยและระยะทางในการขนส่งสั้นกว่าไทย จึงได้มีการแสวงหาตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งซึ่งเป็นตลาดรอง คือตลาดสหภาพยุโรปทดแทน แม้ว่าส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งในสหภาพยุโรปจะมีส่วนแบ่งในการส่งออกไม่มากนัก แต่ผู้บริโภคในตลาดนี้มีรายได้สูง และตลาดแห่งนี้เป็นตลาดเป้าหมายที่ทางภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญในการขยายการส่งออกเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นเรื่องที่นำศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรปต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ ศึกษาถึงสภาพทั่วไปของการผลิตไก่สดแช่แข็ง รวมทั้งศึกษาตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป และแนวทางในการพัฒนาตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทย โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ รายงานการวิจัย โดยศึกษาประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญคือประเทศเยอรมันนี เนเธอร์แลนด์ และเบลเยียม จากผลการศึกษาพบว่า การส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยเข้าไปในตลาดสหภาพยุโรป ส่วนใหญ่เป็นชิ้นส่วนไก่ถอดกระดูกแช่แข็ง ทางด้านการผลิตไทยยังต้องนำเข้าพันธุ์ไก่จากต่างประเทศ ทำให้ต้นทุนการผลิตยังคงสูง เนื่องจากไม่สามารถผลิตไก่พันธุ์ที่มีคุณภาพดีได้เอง ส่วนปริมาณและมูลค่าการส่งออกไก่สดแช่แข็งที่ส่งไปยังประเทศเยอรมันนีและประเทศเนเธอร์แลนด์ได้เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา และที่ส่งไปยังประเทศเบลเยียมปริมาณและมูลค่าการส่งออกได้เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2540 เนื่องจากค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลง ประกอบกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศสหภาพยุโรปห้ามนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ซึ่งจีนเป็นคู่แข่งที่สำคัญของ ไทย ทำให้ไทยสามารถส่งออกได้ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้น และประเทศเยอรมันนี้เป็นตลาดนำเข้าที่ใหญ่ที่สุดในสหภาพยุโรป ในอนาคตคาดว่าตลาดสหภาพยุโรปจะยังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก จีนซึ่งเป็นคู่แข่งที่สำคัญยังไม่สามารถส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปได้

จากการศึกษาเรื่องนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อลดปริมาณการนำเข้าพันธุ์ไก่จากต่างประเทศคือรัฐบาลควรจะมีมือกับภาคเอกชนในการผลิตพันธุ์ไก่เนื้อขึ้นมาใช้ภายในประเทศ และต้นทุนการผลิตที่ยังคงสูง ควรจะลดต้นทุนการผลิตโดยทำการวิจัยสูตรอาหารสัตว์ที่สามารถทดแทนกันได้ ทำให้ต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์มีราคาต่ำลง ส่วนรูปแบบของผลิตภัณฑ์ไก่สดแช่แข็งควรจะมีการพัฒนารูปแบบให้มีความหลากหลายมากขึ้น โดยอาจส่งออกในรูปแบบไก่ปรุงรสแช่แข็ง เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในประเทศผู้นำเข้าไก่สดแช่แข็งจากไทยให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตไก่เนื้อก็เป็นสิ่งสำคัญ ควรให้ความสนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ในการผลิตไก่เนื้อ ไปศึกษาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เพื่อนำเทคโนโลยีนั้นมาปรับใช้กับประเทศไทยในการผลิตไก่สดแช่แข็งเพื่อการส่งออกให้มีปริมาณและคุณภาพที่ดีขึ้นในอนาคต

คำนิยม

การศึกษาและเรียบเรียงปัญหาพิเศษเรื่องนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ดร. วิรัช กระแสร์ฉัตร อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ โนชัย ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตลอดจนให้แนวทางแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ให้สำเร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐบาล เช่น กรมเศรษฐกิจ การพาณิชย์ ที่ได้ช่วยค้นหาข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งคำแนะนำ และที่ได้ให้หนังสือมาซีร็อกซ์ข้างนอก แม้ว่าจะไม่ได้แสดงบัตรนักศึกษา รวมทั้งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรมปศุสัตว์และปัญหาพิเศษ ฉบับนี้สำเร็จล่วงไปได้ เพราะกำลังใจจากเพื่อน ๆ ทุก ๆ คน ไม่ว่าจะเป็นแจน นึก บีแวน ด้า นก กุ้ง ฯลฯ และครอบครัวของผู้เขียนที่เป็นกำลังใจให้

วรวรรณ บำรุงญาติ

มีนาคม 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการศึกษา	4
นิยามศัพท์	4
การตรวจเอกสาร	5
วิธีการศึกษา	7
บทที่ 2 สภาพทั่วไปของการผลิตไก่สดแช่แข็งเพื่อการส่งออก	8
สถานการณ์การผลิต	8
สภาพทั่วไปของการผลิตไก่สดแช่แข็งของไทย	10
ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้	16
การแปรรูปไก่เนื้อ	16
ขั้นตอนในการผลิตเนื้อไก่สดแช่แข็ง	16
ปัญหาทางด้านการผลิต	18
บทที่ 3 สภาพตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป	22
สถานการณ์การส่งออก	22
ภาวะการส่งออกไก่สดแช่แข็ง	24
ราคาจำหน่าย	26
ลักษณะและโครงสร้างการตลาดไก่สดแช่แข็งต่างประเทศ	26
ส่วนแบ่งตลาดเนื้อไก่สดแช่แข็งของไทยในตลาดสหภาพยุโรป	28
ตลาดสหภาพยุโรป	29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	หน้า
ปัญหาการส่งออก	37
มาตรการด้านภาษี และมีใช้ภาษีสำหรับสินค้าไก่เนื้อ	37
ผลกระทบของมาตรการด้านภาษี และอื่น ๆ ที่มีใช้ภาษีต่อการส่งออก	38
ขั้นตอนการส่งออก	38
ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการส่งออกเนื้อสัตว์	40
การตรวจสอบและควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์	42
ผลกระทบของระเบียบกรมปศุสัตว์ต่อการส่งออก	42
บทที่ 4 แนวทางพัฒนาการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทย	44
แนวทางและมาตรการพัฒนา	44
บทบาทของรัฐบาล	47
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	53
สรุป	53
ข้อเสนอแนะ	54
เอกสารอ้างอิง	56

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกไก่สดแช่แข็ง ปี พ.ศ. 2538-2540 แยกตามรายประเทศ	2
2	ปริมาณและมูลค่าส่งออกไก่สดแช่แข็ง ปี พ.ศ. 2531-2540	3
3	ปริมาณการผลิตเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2538-2541 (พันตัน)	9
4	ปริมาณการนำเข้าพันธุ์ไก่เนื้ออายุ 1 วัน (ตัว)	11
5	ปริมาณการผลิตไก่เนื้อ ปี พ.ศ. 2536-2540 (ล้านตัว)	13
6	ต้นทุนการผลิตไก่เนื้อ (บาท/กก.)	15
7	กลุ่มบริษัทที่ทำธุรกิจโรงงานฆ่าไก่เพื่อส่งออก	17
8	ชิ้นส่วนต่าง ๆ ของไก่เนื้อที่จำหน่ายภายในประเทศ และที่ส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ	19
9	คาดคะเนปริมาณผลผลิต การบริโภค และการส่งออก ปี พ.ศ. 2541-2544	21
10	ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญ (พันตัน)	23
11	ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็ง ปี พ.ศ. 2537-2540 แยกเป็นรายเดือน (บาท/ตัน)	26
12	ส่วนแบ่งตลาด (ด้านปริมาณ) ของประเทศผู้ส่งออกสำคัญในระยะ 3 เดือน แรกของปี พ.ศ. 2541	29
13	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อไก่ของไทยในช่วงปี พ.ศ. 2538-2540	30
14	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งของไทย ไปยังประเทศเยอรมันนี้ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2530-2540	33
15	ราคานำเข้าเนื้อไก่ของประเทศเยอรมันนี้ ปี พ.ศ. 2528-2537 (มาร์ค/ตัน)	34
16	ราคานำเสนอและภาษีเพิ่มเติมของเนื้อไก่ถอดกระดูกแช่แข็ง ที่ส่งออกไปยังประเทศเยอรมันนี้ ปี พ.ศ. 2538-2539 (อีซียู/100กก.)	35
17	ชนิดสินค้าเนื้อไก่ที่ประเทศเยอรมันนี้นำเข้า	36
18	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทย ไปประเทศเนเธอร์แลนด์ ปี พ.ศ. 2535-2540	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ขั้นตอนการผลิตไก่สดแช่แข็ง	20
2	ปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็ง ปี พ.ศ. 2531-2540	25
3	มูลค่าการส่งออกไก่สดแช่แข็ง ปี พ.ศ. 2531-2540	25
4	วิธีการตลาดไก่สดแช่แข็งเพื่อการส่งออก	28
5	ขั้นตอนการส่งออก	39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ในปัจจุบันนี้อุตสาหกรรมเกษตร ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เพราะผลผลิตทางการเกษตรที่ได้ผ่านการแปรรูปแล้ว ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าต่างๆเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นยังก่อให้เกิดกิจการต่างๆที่เกี่ยวข้องอีกมากมาย ซึ่งก่อให้เกิดการจ้างงานและรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้ระบบเศรษฐกิจขยายตัว มีการผลิตและการส่งออกเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการช่วยลดการขาดดุลการค้าได้

เนื้อไก่เป็นอาหารประเภทเนื้อสัตว์ที่ให้คุณค่าทางอาหารที่สำคัญด้านโปรตีน รวมทั้งเป็นที่นิยมบริโภคกัน ในปัจจุบันถ้าเปรียบเทียบราคาของเนื้อสัตว์ชนิดต่างๆแล้ว เนื้อไก่อังมีราคาต่ำกว่าเนื้อไก่ นอกจากจะเป็นอาหารที่ให้ประโยชน์ต่อร่างกายแล้ว ยังเป็นสินค้าที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยการส่งออกเนื้อไก่ของไทย ส่งออกในรูปของไก่สดแช่แข็งเป็นชิ้นส่วนเนื้อล้วน น่องสะโพก ออกและขา ประเทศไทยส่งไก่สดแช่แข็งไปจำหน่ายต่างประเทศประมาณ 17 ประเทศ เมื่อพิจารณาถึงปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งของไทยทั้งหมดปรากฏว่าปริมาณและมูลค่าการส่งออกส่วนใหญ่ถูกส่งไปยังประเทศญี่ปุ่น ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 80 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด รองลงมาคือตลาดเยอรมันนี เนเธอร์แลนด์ และสิงคโปร์ (ตารางที่ 1) หากพิจารณาถึงปริมาณและมูลค่าการส่งออกแล้ว จะเห็นได้ว่าปี พ.ศ. 2531 มีปริมาณส่งออก 95,784 ตัน คิดเป็นมูลค่า 4,869.91 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 มีปริมาณการส่งออกถึง 174,829 ตัน คิดเป็นมูลค่า 10,399.29 ล้านบาท ซึ่งมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น แต่ในปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมามีปริมาณการส่งออก 157,081 ตัน คิดเป็นมูลค่า 8,885.70 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2539 ปริมาณการส่งออกเป็น 137,214 ตัน คิดเป็นมูลค่า 9,085.02 ล้านบาท ซึ่งมีแนวโน้มการส่งออกที่ลดลง แต่ในปี พ.ศ. 2540 ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 150,799 ตัน คิดเป็นมูลค่า 10,951.31 ล้านบาท (ตารางที่ 2)

ตลาดส่งออกหลักไก่สดแช่แข็งของไทยคือตลาดญี่ปุ่น แต่มาในระยะหลังนี้ปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งไปยังประเทศญี่ปุ่นได้ชะลอตัวลง อันเนื่องมาจากไทยประสบปัญหาประเทศคู่แข่งที่ส่งออกไก่สดแช่แข็งประเทศอื่น ๆ เช่น ประเทศจีน ซึ่งมีต้นทุนในการผลิตไก่สดแช่แข็งต่ำกว่าไทย รวมทั้งระยะทางการขนส่งสั้นกว่าไทย และรัฐบาลจีนยกเว้นภาษีปัจจัยการผลิตทุก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกไก่สดแช่แข็ง ปี พ.ศ. 2538–2540 แยกตามรายประเทศ

ประเทศ	2538		2539		2540	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
ญี่ปุ่น	115,235	7,574.50	101,681	6,740.44	95,635	6,554.77
เยอรมันนี	9,675	845.92	11,508	922.83	16,343	1,526.87
เนเธอร์แลนด์	3,217	264.67	7,354	515.56	15,454	1,301.12
สิงคโปร์	6,015	334.39	4,581	263.01	6,336	410.61
จีน	3,619	73.72	1,817	33.28	2,222	53.35
ฮ่องกง	4,315	97.56	1,184	30.56	1,658	58.15
กัวเวต	961	56.90	658	40.65	749	48.16
เกาหลีใต้	154	6.82	433	28.69	1,947	124.38
บรูไน	249	13.89	189	10.20	-	-
เบลเยียม	156	10.32	138	10.15	445	39.01
สวีตเซอร์แลนด์	698	43.12	138	9.30	-	-
อัฟริกาใต้	2,148	125.29	117	4.26	-	-
สหรัฐอเมริกา						
มิลเวดส์	596	35.89	104	6.32	127	10.70
ซาอุดีอาระเบีย	670	39.84	70	3.84	23	1.75
สเปน	161	14.25	46	3.59	11	1.17
อื่น ๆ	2,066	124.69	7,196	462.34	9,849	821.28
รวม	149,935	9,661.77	137,214	9,085.02	150,799	10,951.32

ที่มา: (กระทรวงการคลัง, 2540)

ชนิดรวมทั้งการลงทุนร่วมของนักธุรกิจญี่ปุ่นในจีน ทำให้ญี่ปุ่นมีการนำเข้าจากจีนมากขึ้น นอกจากนี้ไทยยังประสบปัญหาเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับต่างๆ ในการนำเข้าไก่สดแช่แข็งของญี่ปุ่นอีกด้วย จึงได้มีการแสวงหาตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็ง ซึ่งเป็นตลาดรองที่มีความสำคัญ คือตลาดทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าส่งออกไก่สดแช่แข็ง ปี พ.ศ. 2531-2540

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2531	95,784	4,869.91
2532	108,089	5,883.71
2533	138,945	7,589.73
2534	164,176	10,275.73
2535	174,829	10,399.29
2536	157,081	8,885.70
2537	153,043	9,854.38
2538	149,935	9,661.77
2539	137,214	9,085.02
2540	150,799	10,951.32
อัตราเพิ่มร้อยละ	3.59	7.06

ที่มา: (กระทรวงการคลัง, 2541)

สหภาพยุโรปทดแทน แม้ว่าการส่งออกไก่สดแช่แข็งไปยังตลาดสหภาพยุโรปจะมีส่วนแบ่งในการส่งออกไม่มากนัก และไทยต้องเผชิญกับการกีดกันทางการค้าโดยจัดเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ คือ การกำหนดราคานำเข้าขั้นต่ำ หากประเทศผู้ส่งออกรายใดส่งไก่สดแช่แข็งเข้าไปในประเทศกลุ่มสหภาพยุโรปต่ำกว่าราคาดังกล่าว ประเทศผู้นำเข้าจะเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ ทำให้ไทยเสียเปรียบประเทศคู่แข่งที่ส่งออกไก่สดแช่แข็งเข้าไปในสหภาพยุโรป

อย่างไรก็ตามตลาดสหภาพยุโรปนับว่าเป็นตลาดหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะมีแนวโน้มที่จะนำเข้าจากไทยเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากผู้บริโภครายได้สูง ตลาดแห่งนี้เป็ตลาดเป้าหมายที่สำคัญที่ทางภาครัฐบาลและเอกชนให้ความสำคัญในการขยายการส่งออกเพิ่มมากขึ้น และไก่สดแช่แข็งจัดเป็นสินค้าอุตสาหกรรมแปรรูปที่สำคัญ ซึ่งเกิดจากการนำสินค้าเกษตรกรรมแล้วนำมาแปรรูปเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้า จึงเห็นสมควรที่จะศึกษาถึงสถานการณ์การส่งออกไก่สดแช่แข็งไปตลาดสหภาพยุโรป เพื่อหาแนวทางการพัฒนาตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรปต่อไปในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปของการผลิตไก่สดแช่แข็งเพื่อการส่งออกของไทย
2. เพื่อศึกษาถึงตลาดการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป
3. เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนาตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงสภาพทั่วไปของการผลิตไก่สดแช่แข็งเพื่อการส่งออกของไทย
 2. เพื่อให้ทราบถึงตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป
 3. เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป
- รวมทั้งการขยายตลาดไก่สดแช่แข็งของไทยต่อไปในอนาคต

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาถึงการส่งออกไก่สดแช่แข็งในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสถานะการผลิต การตลาดส่งออก รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาทางด้านตลาดส่งออก และทำการศึกษาทางด้านตลาดสหภาพยุโรป โดยศึกษาเฉพาะประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ คือประเทศเยอรมันนี เนเธอร์แลนด์ และเบลเยียมตามลำดับ โดยใช้ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2535-2540

นิยามศัพท์

ไก่สดแช่แข็ง หมายถึง ไก่ที่ฆ่าแล้วเอาเลือดออก ถอนขน ตัดหัวตัดแข้ง เอาเครื่องใน ออกแล้วล้างทำความสะอาดตามกรรมวิธีที่เหมาะสม ผ่านกรรมวิธีการเยือกแข็งโดยให้มีระยะเวลาการตกผลึกอย่างรวดเร็วและให้มีอุณหภูมิที่บริเวณจุดกึ่งกลางของผลิตภัณฑ์ไม่สูงกว่า -18 องศาเซลเซียสแล้วต้องควบคุมอุณหภูมิในการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ไว้ที่ -18 องศาเซลเซียสหรือต่ำกว่าโดยสม่ำเสมอตลอดเวลา

กลุ่มสหภาพยุโรป หมายถึง กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ประกอบด้วย 15 ประเทศ ได้แก่ เบลเยียม เยอรมันนี อิตาลี โปรตุเกส เดนมาร์ก กรีซ ออสเตรีย ลักเซมเบิร์ก สเปน ฝรั่งเศส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไอร์แลนด์ เนเธอร์แลนด์ สหราชอาณาจักร สวีเดน และฟินแลนด์ มีสำนักงานอยู่ที่กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม

การตรวจเอกสาร

กระทรวงพาณิชย์ (2537) ได้ทำการศึกษาการค้าระหว่างประเทศกับการส่งออกของภาค ตะวันออก ผลการศึกษาพบว่า การส่งออกไก่เนื้อของไทย ส่งออกในรูปแบบของไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง เป็นชิ้นส่วนเนื้อล้วน น่อง สะโพก ออกและขา ตลาดส่งออกที่สำคัญได้แก่ ตลาดญี่ปุ่น ซึ่งคิดเป็น สัดส่วนประมาณ ร้อยละ 80 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด รองลงมาคือ ตลาดสหภาพยุโรป (เยอรมันนี เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม) สิงคโปร์ ออสเตรเลีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน สำหรับ ตลาดสหภาพยุโรป ประมาณร้อยละ 10 ของการส่งออกทั้งหมดไปยังตลาดนี้ ซึ่งประสบปัญหา การกีดกันทางการค้า โดยการเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ นอกจากภาษีนำเข้าปกติ เมื่อราคานำเข้าต่ำกว่าราคารมาตรฐาน โดยจะมีการเปลี่ยนแปลงทุก 3 เดือน เพื่อเป็นการปกป้องคุ้มครองเกษตรกร ภายในประเทศ และยังคงแข่งขันจากผู้ผลิตภายในของสหภาพยุโรปด้วย

สภาพปัญหาของการส่งออกคือต้นทุนการผลิตสูง เพราะพันธุ์ไก่เนื้อ ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ และวัตถุดิบอาหารสัตว์ในประเทศไม่เพียงพอ และเกิดภาวะขาดแคลนในบางช่วง ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ และเสียค่าธรรมเนียมพิเศษ และปัญหาการตลาดคือการกีดกันจากประเทศ คู่ค้าทางมาตรการด้านภาษีในตลาดหลัก คือญี่ปุ่นเก็บภาษีแตกต่างกัน ตลาดรองคือสหภาพยุโรป จะถูกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษเพิ่มขึ้น เมื่อราคานำเข้าต่ำกว่าราคารมาตรฐาน และจากการแข่งขันของ ประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ เช่นสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาชนจีน บราซิล และฝรั่งเศส ใน ตลาดนำเข้าสำคัญ เช่นญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ตลอดจนความเข้มงวดในการตรวจรับรองทาง ด้านสุขอนามัย

กระทรวงพาณิชย์ (2540) กล่าวถึงสถานการณ์ไก่เนื้อปี พ.ศ. 2540 ว่าในระยะ 9 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2540 ไทยส่งออกเนื้อไก่ได้ทั้งสิ้น 135,925 ตัน มูลค่า 10,589.50 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากในระยะเดียวกันของปี พ.ศ. 2539 ร้อยละ 10.50 และ 16.80 ตามลำดับ สินค้าเนื้อไก่ที่ ไทยส่งออกมี 2 ประเภทคือ ไก่สดแช่เย็นแช่แข็งและไก่แปรรูป สำหรับการส่งออกไก่สดแช่เย็น แช่แข็งในปี พ.ศ. 2540 มีแนวโน้มสูงขึ้น คาดว่าจะเป็นผลมาจากการที่ค่าเงินบาทอ่อนตัวลงผู้นำ เข้าจึงมีการต่อรองราคาให้ลดลง ส่งผลให้ราคาเฉลี่ยต่อหน่วยลดลงตั้งแต่ช่วงกลางปี พ.ศ. 2540 ไก่สดแช่เย็นแช่แข็งของไทยจึงมีศักยภาพในการแข่งขันกับสินค้าจากจีนมากขึ้น ประกอบกับสินค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไทยมีมาตรฐานคุณภาพดีเป็นที่ยอมรับของผู้นำเข้า ซึ่งยังมีความต้องการสินค้าดีมีราคาต่ำอีกเป็นจำนวนมาก

นิต ซากังราว (2541) กล่าวถึงประเทศผู้ส่งออกเนื้อไก่ที่สำคัญของโลกว่าประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ส่งออกสูงสุดถึงปีละ 2.17 ล้านตัน ในส่วนนี้รวมที่ส่งออกไปประเทศรัสเซีย รองลงมาได้แก่ประเทศบราซิล ซึ่งส่งออกปีละ 5.90 แสนตัน ประเทศที่สามได้แก่ จีน 4.80 แสนตัน ฝรั่งเศส 3.70 แสนตัน และประเทศที่ห้าได้แก่ ไทย 1.76 แสนตัน และเนเธอร์แลนด์ 1.55 แสนตัน สดท้าย เดนมาร์ก 8.50 หมื่นตัน สำหรับสัดส่วนของตลาดส่งออกเนื้อไก่แช่แข็งของไทยในทศวรรษที่ผ่านมา คือ ปี 2530 ไก่แช่แข็งไทยส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นตลาดหลักของไทยสูงถึงร้อยละ 92 สิงคโปร์ร้อยละ 5 ฮองกงร้อยละ 1 อีรูร้อยละ 1 และอื่นๆร้อยละ 1 ปี 2539 ตลาดญี่ปุ่นลดลงเหลือร้อยละ 74 อีรูเพิ่มเป็นร้อยละ 18 สิงคโปร์ร้อยละ 5 ฮองกงร้อยละ 1 อื่นๆ ร้อยละ 3.64 และจีนร้อยละ 0.48

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2541ก.) ได้กล่าวถึงสถานการณ์การค้าของไทยว่าปัจจุบันการส่งออกได้มีการพัฒนาขึ้น และปรับปรุงเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทต่างๆเช่น ยาภิโทธิ กะหล่ำปลี ห่อไก่ ฯลฯ สำหรับตลาดไก่สดแช่แข็งของไทยที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น เยอรมนี สิงคโปร์ จีน ฮองกง เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลียและสวีเดน การส่งออกไก่สดแช่แข็งและผลิตภัณฑ์ในปี พ.ศ. 2538 มีปริมาณ 149,935 ตัน มูลค่า 9.66 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2539 กระทรวงพาณิชย์ได้ตั้งเป้าหมายการส่งออกไก่สดแช่แข็งและผลิตภัณฑ์เป็นปริมาณ 170,000 ตัน และในช่วงครึ่งปีหลังได้ปรับเป้าหมายการส่งออกลดลงเหลือ 140,000 ตัน มูลค่า 9,000 ล้านบาท ซึ่งคาดว่า การส่งออกไก่สดแช่แข็งในปี พ.ศ. 2539 จะใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ และในปี พ.ศ. 2540 กระทรวงพาณิชย์ได้ตั้งเป้าหมายการส่งออกไก่สดแช่แข็งปริมาณ 143,000 ตัน มูลค่า 9,100 ล้านบาท และไก่แปรรูปปริมาณ 36,000 ตัน มูลค่า 3,900 ล้านบาท

ส่วนด้านแนวทางพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาด โดยทางด้านการผลิตคือส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ไก่เนื้อรวมทั้งปรับปรุงและจัดหาพันธุ์ โดยรัฐบาลร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อพัฒนาพันธุ์ไก่ขึ้นมาใช้ภายในประเทศ เพื่อทดแทนพ่อ - แม่ และปู่ - ย่าพันธุ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ นอกจากนี้ควรศึกษาวิจัยสูตรอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และมีต้นทุนการผลิตต่ำ โดยกรมปศุสัตว์ทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับวัตถุดิบที่นำมาทำเป็นอาหารสัตว์ เพื่อทดแทนวัตถุดิบบางชนิดที่มีราคาแพงหรือบางชนิดที่ขาดแคลน รวมทั้งควรมีการตรวจสอบคุณภาพอาหารสัตว์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันการปลอมปนหรือเสื่อมคุณภาพ ส่วนทางด้านการตลาดคือสนับสนุนการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่เนื้อ เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองราคาเพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เลี้ยงและผู้รับซื้อ และควรปรับปรุงสินค้าให้มีมาตรฐานและคุณภาพตรงตามเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการของตลาด รวมทั้งศึกษาถึงความต้องการ และรสนิยมของประเทศที่มีคู่แข่งทางการส่งออกใกล้เคียง และศึกษาวิจัยการแปรรูปไก่เนื้อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เพื่อสนองความต้องการของตลาด

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวมเอกสารต่างๆ รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลทางด้านสถิติที่หน่วยงานราชการได้รวบรวมไว้ เช่น กรมเศรษฐกิจ การพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานสถิติการเกษตร กรมศุลกากร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในการศึกษาสภาพทั่วไปของการผลิต จะใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยการนำเสนอในรูปแบบของตารางและแผนภาพประกอบการอธิบาย เพื่ออธิบายถึงสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตเพื่อการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย
2. ในการศึกษาตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป โดยใช้วิธีการศึกษาแบบเชิงพรรณนา โดยการนำเสนอตาราง แผนภาพ และสถิติอย่างง่ายในรูปแบบของอัตราส่วนหรือร้อยละ เพื่อให้ทราบถึงสถานะการตลาด โครงสร้างการตลาด วิธีทางการจำหน่าย
3. หลังจากที่ได้รับผลการศึกษาดังกล่าว จะนำผลการศึกษาทั้งหมดมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปในการพัฒนาการส่งออกไก่สดแช่แข็งไปตลาดสหภาพยุโรปและเพื่อขยายตลาดส่งออกให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

บทที่ 2

สภาพทั่วไปของการผลิตไก่สดแช่แข็งเพื่อการส่งออก

สถานการณ์การผลิต

สถานการณ์การผลิตเนื้อไก่ของโลก

การผลิตเนื้อไก่ของประเทศผู้ผลิตสำคัญของโลกในปี พ.ศ. 2541 คาดว่าจะผลิตได้ประมาณ 38.79 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 37.19 ล้านตันในปี พ.ศ. 2540 คิดเป็นร้อยละ 4.30 สหรัฐอเมริกาเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่ผลิตเนื้อไก่มากที่สุด มีปริมาณการผลิต 13.13 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ จีน 6.20 ล้านตัน กลุ่มสหภาพยุโรป 5.81 ล้านตัน บราซิล 4.60 ล้านตัน และญี่ปุ่น 1.13 ล้านตัน ฯลฯ (ตารางที่ 3)

การบริโภคเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญของโลกในปี พ.ศ. 2541 คาดว่ามีปริมาณรวม 37.39 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 35.89 ล้านตันในปี พ.ศ. 2540 คิดเป็นร้อยละ 4.18 ประเทศที่มีการบริโภคเนื้อไก่มากที่สุด ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บริโภค 10.96 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ จีน 6.56 ล้านตัน กลุ่มสหภาพยุโรป 5.06 ล้านตัน ญี่ปุ่น 1.67 ล้านตัน และรัสเซีย 1.48 ล้านตัน

สถานการณ์การผลิตเนื้อไก่ของไทย

ปริมาณนำเข้าไก่พันธุ์ ปริมาณการผลิตไก่เนื้อในแต่ละปีจะมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับไก่พันธุ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเป็นหลัก เนื่องจากประเทศไทยยังไม่สามารถผลิตไก่พันธุ์เนื้อคุณภาพดีได้เอง การกำหนดเป้าหมายการผลิตหรือวางแผนการผลิตไก่เนื้อในแต่ละปีเพื่อการบริโภคภายในประเทศ และเพื่อการส่งออก สามารถพิจารณาหรือกำหนดได้จากจำนวนไก่พันธุ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศที่มีทั้งพ่อ - แม่พันธุ์ และปู่ - ย่าพันธุ์

จากสถิติกรมปศุสัตว์ ในปี พ.ศ. 2540 ได้มีการนำเข้าแม่พันธุ์รวมทั้งสิ้น 1.10 ล้านตัว ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงปริมาณการนำเข้าในแต่ละเดือนแล้ว ปรากฏว่ามีแนวโน้มลดลงเฉลี่ยร้อยละ 6.18 ต่อเดือน แต่เมื่อเทียบกับปริมาณการนำเข้าในปี พ.ศ. 2539 มีจำนวน 1.45 ล้านตัว ปรากฏว่าลดลง 0.35 ล้านตัว คิดเป็นร้อยละ 24.14 และแม่พันธุ์ไก่เนื้อที่นำเข้ามาในปี พ.ศ. 2540 นี้จะมีผลโดยตรงต่อการผลิตไก่เนื้อในปี พ.ศ. 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 ปริมาณการผลิตเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2538-2541 (พันตัน)

ประเทศ	2538	2539	2540	2541
อเมริกาเหนือ	13,391	14,043	14,661	15,518
แคนาดา	695	721	745	765
เม็กซิโก	1,435	1,478	1,550	1,620
สหรัฐอเมริกา	11,261	11,844	12,366	13,133
อเมริกาใต้	5,243	5,311	5,657	5,975
บราซิล	4,050	4,052	4,340	4,600
อื่น ๆ	1,193	1,259	1,317	1,375
สหภาพยุโรป	5,333	5,611	5,728	5,810
ฝรั่งเศส	1,095	1,178	1,215	1,235
สหราชอาณาจักร	1,022	1,064	1,094	1,120
สเปน	830	860	870	880
อิตาลี	666	668	677	677
เนเธอร์แลนด์	568	624	640	653
อื่น ๆ	1,152	1,217	1,232	1,245
รัสเซีย	340	305	290	290
ซาอุดีอาระเบีย	298	328	423	440
เอเชีย	6,771	7,289	7,972	8,400
จีน	4,700	5,200	5,800	6,200
ญี่ปุ่น	1,171	1,130	1,135	1,125
ไทย	780	840	920	960
อื่น ๆ	120	119	117	115
ประเทศอื่น ๆ	2,343	2,376	2,463	2,354
รวมทั้งหมด	33,719	35,263	37,194	38,787

ที่มา: (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2541ค.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนปู-ย่าพันธุ์เทศเมียนำเข้ามาในปี พ.ศ. 2540 นั้น มีปริมาณรวม 248,714 ตัว เมื่อพิจารณาการนำเข้าในแต่ละเดือนแล้ว พบว่ามีแนวโน้มลดลงเฉลี่ยร้อยละ 6.06 ต่อเดือน และเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณการนำเข้าปี พ.ศ. 2539 ซึ่งมีจำนวน 249,215 ตัว ปรากฏว่าปริมาณลดลง 501 ตัว คิดเป็นร้อยละ 0.20 อย่างไรก็ตามปู-ย่าพันธุ์ที่นำเข้ามาแล้วในปี พ.ศ. 2540 นั้นจะเริ่มมีผลต่อการเพิ่มปริมาณการผลิตไก่เนื้อในช่วง 6 เดือนหลังของปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นไป (ตารางที่ 4)

สภาพทั่วไปของการผลิตไก่สดแช่แข็งของไทย

แหล่งผลิต

การเลี้ยงไก่เนื้อของประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณที่ตั้ง โรงฆ่าและชำแหละเนื้อไก่หรือบริเวณที่มีความต้องการบริโภคมาก แหล่งผลิตที่สำคัญในภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ อุตรดิตถ์ และนครสวรรค์ ฯลฯ ภาคกลาง ได้แก่ ชลบุรี นครนายก ปราจีนบุรีและฉะเชิงเทรา ฯลฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้แก่ ร้อยเอ็ด ขอนแก่น และศรีสะเกษ ฯลฯ และภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี นราธิวาส และนครศรีธรรมราช เป็นต้น

ลักษณะการผลิต

การเลี้ยงไก่ในสมัยก่อน เป็นการเลี้ยงไว้เพื่อเป็นอาหารในครัวเรือน พันธุ์ไก่ที่เลี้ยงนั้นเป็นพันธุ์พื้นเมือง มีอัตราการเจริญเติบโตช้า ต่อมารัฐบาลและเอกชน ได้เข้ามาส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อเพื่อการจำหน่าย โดยมีการนำไก่พันธุ์เนื้อเข้ามาทำการผลิต ทำให้อัตราการเจริญเติบโตสูง ใช้เวลาในการเลี้ยงสั้นกว่า ได้ผลตอบแทนเร็ว ซึ่งพันธุ์ไก่ที่นำมาเลี้ยงกันส่วนใหญ่ ได้แก่ พันธุ์ฮาเบอร์ เอเคอร์ พันธุ์ฮับบาร์ด พันธุ์ไฮโบร และพันธุ์รอสวัน ซึ่งเป็นพันธุ์ลูกผสมมีอัตราการเจริญเติบโตเร็ว ให้น้ำเนื้อมาก เลี้ยงง่าย กินอาหารน้อย มีอัตราการแลกเนื้อสูง และทนทานต่อโรค ซึ่งพันธุ์ไก่เหล่านี้สั่งเข้ามาจากประเทศแถบยุโรป และสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การปรับปรุงพันธุ์สัตว์ พันธุ์ไก่ที่นำเข้ามาจะเป็นไก่รุ่นปู-ย่าพันธุ์ และไก่รุ่นพ่อ-แม่พันธุ์ แต่ส่วนใหญ่จะนำเข้าเป็นไก่รุ่นพ่อ-แม่พันธุ์ ซึ่งใช้เวลาในการผลิตลูกไก่เนื้อสั้นกว่า และให้ผลตอบแทนที่รวดเร็วกว่า

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าพันธุ์ไก่เนื้ออายุ 1 วัน (ตัว)

เดือน	พ่อ – แม่พันธุ์				ปู่ – ย่าพันธุ์			
	ปี พ.ศ.				ปี พ.ศ.			
	2539		2540		2539		2540	
	เพศผู้	เพศเมีย	เพศผู้	เพศเมีย	เพศผู้	เพศเมีย	เพศผู้	เพศเมีย
ม.ค.	32,894	204,460	14,751	85,460	16,233	42,760	13,325	25,290
ก.พ.	15,180	97,557	12,316	56,820	-	-	8,315	23,285
มี.ค.	21,146	142,318	26,140	137,305	1,500	-	-	-
เม.ย.	18,715	124,424	29,798	165,043	12,397	33,166	7,235	23,535
พ.ค.	26,006	174,273	14,762	103,823	3,496	6,503	15,277	40,906
มิ.ย.	10,178	67,860	26,460	175,411	8,932	39,685	7,590	17,940
ก.ค.	22,428	132,520	10,639	70,067	11,779	30,812	6,161	13,411
ส.ค.	15,618	119,236	5,105	39,655	13,937	34,710	1,780	8,450
ก.ย.	12,644	80,558	16,122	113,648	1,745	6,395	7,890	20,415
ต.ค.	17,253	113,080	5,641	36,975	4,245	14,961	9,105	30,610
พ.ย.	15,366	102,660	9,452	61,704	12,455	28,250	17,196	39,372
ธ.ค.	18,341	93,920	8,772	58,710	4,375	11,973	1,501	5,500
รวม	225,769	1,452,866	179,958	1,104,621	91,094	249,215	95,375	248,714

ที่มา: (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2540)

ในปัจจุบัน การเลี้ยงไก่เนื้อส่วนใหญ่เป็นธุรกิจแบบครบวงจร โดยมีบริษัทใหญ่ๆ ได้แก่ บริษัทกรุงเทพค้าสัตว์ จำกัด บริษัท สหฟาร์ม จำกัด บริษัทแหลมทองผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด บริษัทไก่สดเซนทาโก จำกัด บริษัทไก่สดศรีไทย จำกัด บริษัทอาหารแบทเทอร์ จำกัด บริษัท เจเนอรัลฟู้ด โพลทรี (ไทย) จำกัด บริษัทกรุงเทพโปรคิวส์ จำกัด และบริษัทที เจ ฟู้ดส์ อุตสาหกรรม จำกัด ทั้ง 9 บริษัทนี้มีสัดส่วนการผลิตรวมกัน ประมาณร้อยละ 80 ซึ่งลักษณะการประกอบธุรกิจของผู้ผลิตรายใหญ่เป็นการรวมตัวในแนวดิ่งโดยที่

1. เป็นผู้ผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์เองส่วนหนึ่ง
2. เป็นผู้ครองตลาดรับซื้อและส่งออกวัตถุดิบอาหารสัตว์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เป็นผู้ผลิตอาหารผสมและจำหน่าย
4. เป็นผู้ผลิตพันธุ์สัตว์ออกจำหน่าย โดยเลี้ยง ปลูก - ยาพันธุ์ และพ่อ - แม่พันธุ์
5. มีฟาร์มเลี้ยงไก่ของบริษัท และฟาร์มในเครือและลูกเสือ
6. มีการผลิตและจำหน่ายเวชภัณฑ์ไก่
7. มีโรงชำแหละไก่ที่ผลิตได้ และรับซื้อมาชำแหละ
8. มีตลาดขายส่งและขายปลีกไก่ชำแหละ
9. มีธุรกิจส่งออกไก่สดแช่แข็ง ตลอดจนถึงการแปรรูปเนื้อไก่เป็นผลิตภัณฑ์หลายชนิด

จำหน่ายภายในประเทศและต่างประเทศ

ปริมาณการผลิตไก่เนื้อ

ปริมาณการผลิตในแต่ละปีจะมีปริมาณมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ ไก่พันธุ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศที่มีทั้งพ่อ - แม่พันธุ์และปลูก - ยาพันธุ์เป็นหลัก รวมทั้งสภาพการเลี้ยงภายในประเทศด้วย อาทิสภาพอากาศ อัตราการตายของลูกไก่ และการควบคุมปริมาณการผลิตของบริษัทเอกชนด้วย สำหรับการผลิตไก่เนื้อในปี พ.ศ. 2540 นั้น เป็นผลมาจากการนำเข้าแม่พันธุ์ในปี พ.ศ. 2539 และปลูก - ยาพันธุ์เทศเมียว ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2539 ซึ่งเมื่อได้มีการประเมินปริมาณไก่เนื้อที่จะผลิตได้จากไก่พันธุ์นำเข้ดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่าในปี พ.ศ. 2540 ไก่เนื้อที่ผลิตได้คาดว่าจะมีปริมาณรวม 764.88 ล้านตัว และเมื่อพิจารณาปริมาณการผลิตในแต่ละเดือนแล้วพบว่าการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.31 ปรากฏว่าการผลิตไก่เนื้อในปี พ.ศ. 2540 มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 59.87 ล้านตัว คิดเป็นร้อยละ 8.49 (ตารางที่ 5)

ปริมาณการผลิตไก่เนื้อในปี พ.ศ. 2541 จะมีปริมาณมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 3 ประการคือ

1. ปริมาณแม่พันธุ์ไก่เนื้อ ที่นำเข้าไปในปี พ.ศ. 2540 และในช่วง 6 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2541
2. ปริมาณปลูก - ยาพันธุ์เทศเมียวที่นำเข้าไปในช่วง 6 เดือนหลังของปี พ.ศ. 2539 และในปี พ.ศ. 2540
3. ความแปรปรวนของสภาวะแวดล้อม อากาศ อุณหภูมิ และความแห้งแล้ง รวมทั้งภาวะโรคระบาดที่จะเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2541

เมื่อพิจารณาปัจจัยหลักทั้ง 3 ประการแล้ว พบว่าการนำเข้าพ่อ - แม่พันธุ์เทศเมียวในปี พ.ศ. 2540 มีปริมาณ 1,104,621 ตัว ลดลงจาก 1,452,866 ตัว ในปี พ.ศ. 2539 คิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 ปริมาณการผลิตไก่เนื้อ ปี พ.ศ. 2536–2540 (ล้านตัว)

เดือน	ปี พ.ศ.				
	2536	2537	2538	2539	2540
ม.ค.	58.08	60.55	58.32	51.31	63.71
ก.พ.	57.59	61.35	59.78	51.31	63.95
มี.ค.	58.74	60.50	56.99	53.05	63.65
เม.ย.	59.50	57.94	55.90	55.16	61.88
พ.ค.	60.33	55.46	57.00	54.17	62.01
มิ.ย.	61.04	53.10	56.50	54.50	63.23
ก.ค.	61.36	53.17	54.53	61.07	63.85
ส.ค.	60.05	52.67	54.43	62.84	63.57
ก.ย.	62.54	50.58	54.22	65.14	63.90
ต.ค.	57.48	48.53	52.70	65.85	63.39
พ.ย.	57.04	46.75	51.48	64.01	64.61
ธ.ค.	56.87	45.94	52.44	63.61	67.15
รวม	710.61	646.54	664.29	705.00	764.88
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	0.21	-2.71	-1.18	2.55	0.31

ที่มา: (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2540)

23.97 ส่วนการนำเข้าปุ๋ย - ยาพันธุ์พืชเมื่อย ในช่วง 6 เดือนหลังของปี พ.ศ. 2539 มีปริมาณ 127,101 ตัน เทียบกับ 122,114 ตันในครั้งแรกของปี พ.ศ. 2539 ปรากฏว่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.08 ส่วนที่นำเข้ามาในปี พ.ศ. 2540 มีปริมาณเป็น 248,714 ตัน ลดลงจากปีก่อนเป็นจำนวน 501 ตัน (ตารางที่ 4)

สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโรคระบาด สภาพดินฟ้าอากาศและภาวะแวดล้อมนั้น คาดว่าการเลี้ยงไก่เนื้อในปี พ.ศ. 2541 จะประสบปัญหาความแห้งแล้งและสภาพอากาศร้อนมากกว่าปีที่ผ่านมา เนื่องจากปรากฏการณ์เอล นีโน เมื่อประมวลปัจจัยหลักที่มีผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อ้อมกับการผลิตไก่เนื้อในปี พ.ศ. 2541 แล้ว คาดว่าในปี พ.ศ. 2541 จะสามารถผลิตไก่เนื้อได้ไม่ต่ำกว่า 800 ล้านตัว และเมื่อเทียบกับ 765 ล้านตัว ที่ผลิตได้ในปี พ.ศ. 2540 ผลผลิตจะเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.58 อย่างไรก็ตามหากสภาพตลาดต่างประเทศในปี พ.ศ. 2541 เอื้ออำนวยทั้งด้านปริมาณการส่งออกและราคา การผลิตไก่เนื้อในปี พ.ศ. 2541 ยังมีโอกาสเพิ่มปริมาณการผลิตได้อีก

จากการคาดคะเนปริมาณการผลิตไก่เนื้อในช่วงแผนพัฒนาฯฉบับที่ 8 ระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2544 ซึ่งคาดว่า การส่งออกไก่สดจะฟื้นตัวขึ้น เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกเนื้อไก่รายใหญ่ของโลกต่างก็เป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก จึงต้องลดการอุดหนุนการผลิตและการส่งออก แต่ไทยไม่ได้ให้การอุดหนุนทั้งการผลิตและการส่งออก จึงเป็นโอกาสดีที่ไทยจะสามารถขยายการผลิตและการส่งออกได้อีก คาดว่าการผลิตไก่เนื้อจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.14 โดยในปี พ.ศ. 2540 คาดว่าผลิตได้ประมาณ 677.49 ล้านตัว และเพิ่มเป็น 708.83 ล้านตัว ในปี พ.ศ. 2544

ต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิตไก่เนื้อสามารถแบ่งออกได้เป็นต้นทุนคงที่ ซึ่งประกอบด้วยค่าที่ดิน ค่าเสื่อมโรงเรือนและอุปกรณ์ ค่าเสียโอกาสโรงเรือนและอุปกรณ์ กับต้นทุนผันแปร ซึ่งประกอบด้วยค่าพันธุ์สัตว์ ค่าอาหาร ค่าแรงงาน ค่ายาป้องกันและรักษาโรค ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าขนส่ง ค่าอุปกรณ์ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น และค่าเสียโอกาสเงินลงทุน

ในปี พ.ศ. 2540 การผลิตไก่เนื้อเสียค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยกิโลกรัมละ 24.86 บาท เมื่อเทียบกับต้นทุนการผลิตเฉลี่ยกิโลกรัมละ 22.61 บาทในปี พ.ศ. 2539 (ตารางที่ 6) ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นกิโลกรัมละ 2.25 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.95 ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นหลายสาเหตุได้แก่

1. ราคาลูกไก่ในช่วงเวลาดังกล่าวเพิ่มขึ้นจากตัวละ 6.58 บาท เป็นตัวละ 9.17 บาท หรือเพิ่มขึ้นตัวละ 2.59 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.36 เนื่องจากการส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้น ทำให้มีความต้องการลูกไก่เนื้อเพิ่มขึ้น ประกอบกับกลุ่มผู้ผลิตลูกไก่ได้มีการวางแผนการผลิตเพื่อที่ให้อุดคล้องกับความต้องการในบางช่วง ทำให้ราคาลูกไก่ปรับตัวสูงขึ้น

2. ราคาอาหารสำเร็จรูปไก่เนื้อในปี พ.ศ. 2540 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.29 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 7.93 บาท ในปี พ.ศ. 2539 หรือเพิ่มขึ้นกิโลกรัมละ 0.36 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.54 ราคาอาหารไก่เนื้อปรับตัวสูงขึ้นเนื่องจาก วัตถุดิบบางชนิดเกิดการขาดแคลน ได้แก่ ข้าวโพดกากถั่วเหลือง และปลาป่นต้องนำเข้าจากต่างประเทศ และจากการอ่อนตัวของค่าเงินบาทตั้งแต่นั้น

ตารางที่ 6 ต้นทุนการผลิตไก่เนื้อ (บาท/กก.)

เดือน	ต้นทุนการผลิต		
	2538	2539	2540
ม.ค.	21.45	22.05	22.82
ก.พ.	22.04	22.18	23.30
มี.ค.	23.47	21.72	23.24
เม.ย.	23.48	23.47	23.96
พ.ค.	23.36	21.62	24.60
มิ.ย.	23.84	22.73	24.61
ก.ค.	23.42	24.00	24.11
ส.ค.	23.66	24.8	24.76
ก.ย.	21.97	23.86	26.89
ต.ค.	22.95	22.78	27.37
พ.ย.	22.70	21.12	26.39
ธ.ค.	22.43	20.87	26.24
เฉลี่ย	22.90	22.61	24.86
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	0.10	- 0.05	1.54

ที่มา: (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2540)

ที่ 2 กรกฎาคม 2540 เป็นต้นมา ทำให้ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่นำเข้าจากต่างประเทศมีราคาสูงขึ้น และราคาอาหารไก่เนื้อได้ปรับตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

3. ค่าเวชภัณฑ์และอาหารเสริมต่าง ๆ ได้ปรับตัวสูงขึ้นจากตัวละ 1.27 บาท ในปี พ.ศ. 2539 เป็นตัวละ 1.41 บาทในปี พ.ศ. 2541 หรือเพิ่มขึ้นตัวละ 0.14 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.02 เนื่องจากยิวตามินและอาหารเสริมบางชนิดต้องนำเข้าจากต่างประเทศได้ปรับตัวสูงขึ้นตามภาวะการอ่อนตัวของค่าเงินบาท

ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้

ราคาไก่เนื้อเปลี่ยนแปลงตามปริมาณการผลิตไก่เนื้อ และปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็ง ถ้าการส่งออกเข้มงวดจะส่งผลให้ราคาไก่เนื้อภายในประเทศมีราคาดีด้วย

ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้ในปี พ.ศ. 2540 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 26.11 สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 25.42 บาท หรือเพิ่มขึ้นกิโลกรัมละ 0.69 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.71 เมื่อเทียบกับต้นทุนการผลิตในปี พ.ศ. 2540 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 24.86 บาท ปรากฏว่าราคาที่เกษตรกรขายได้สูงกว่าต้นทุนการผลิต เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อมีกำไรพอสมควรกิโลกรัมละ 1.25 บาท แต่ถ้าพิจารณาเป็นรายเดือนแล้ว ปรากฏว่าในเดือนพฤษภาคม 2540 เกษตรกรขาดทุนเนื่องจากราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคาข้าวโพด ขณะที่การส่งออกในบางช่วงชะงักดาวน์

จากการที่การผลิตมีปริมาณเพิ่มขึ้น ภาวะเช่นนี้คาดว่าในปี พ.ศ. 2541 สถานการณ์โดยทั่วไปราคาไก่เนื้อจะปรับตัวสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้น และการขยายการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์โดยเฉพาะตลาดสหภาพยุโรป ดังนั้นราคาไก่เนื้อในปี พ.ศ. 2541 จะสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2540

การแปรรูปไก่เนื้อ

โรงงานฆ่าและชำแหละไก่เนื้อเพื่อการส่งออกของประเทศไทยรายแรกคือ บริษัท กรุงเทพค้าสัตว์ จำกัด โรงงานฆ่าไก่ที่ประสงค์จะให้ทางรัฐบาลโดยกรมปศุสัตว์ รับรองว่าเป็นโรงงานที่ทันสมัย มีอุปกรณ์การฆ่าและวิธีการฆ่าถูกต้องสะอาด ถูกสุขลักษณะตามหลักวิชาการและเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ จะต้องแจ้งให้กรมปศุสัตว์ทราบล่วงหน้า โดยยื่นคำขอที่กรมปศุสัตว์ หลังจากนั้นกรมปศุสัตว์จะจัดเจ้าหน้าที่ออกไปทำการตรวจสอบโรงงานอย่างละเอียดตามมาตรฐานสากล ก่อนที่จะพิจารณาออกใบรับรองโรงงานสัตว์ให้ ปัจจุบันมีโรงงานและชำแหละเนื้อไก่ที่ได้รับการรับรองแล้วจำนวน 18 โรงงาน (ตารางที่ 7)

ขั้นตอนในการผลิตเนื้อไก่สดแช่แข็ง

กรรมวิธีการผลิตของโรงงานชำแหละไก่แต่ละโรงงาน มีขั้นตอนการผลิตคล้ายคลึงกัน แต่จะแตกต่างกันบ้างในด้านเทคนิคการผลิต ประสิทธิภาพของเครื่องจักรและคนงาน ซึ่งขั้นตอนมีดังนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 กลุ่มบริษัทที่ทำธุรกิจโรงงานฆ่าไก่เพื่อส่งออก

กลุ่มบริษัท	ชื่อบริษัท โรงงานฆ่าไก่	ที่ตั้ง
บ. เจริญโภคภัณฑ์ จก.	บ. กรุงเทพค้ำสัตว์ จก.	เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ
	บ. ฟาร์มกรุงเทพ จก.	บางนา กรุงเทพฯ
	บ. กรุงเทพโปรดิ๊วส์ จก. (มหาชน)	อ.แก่งคอย สระบุรี
บ. สหฟาร์ม จก.	บ. สหฟาร์ม จก.	เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ
	บ. สหโปรเซสซิ่ง จก.	อ. ชัยบาดาล ลพบุรี
บ. แผลมทอง จก.	บ. แผลมทองผลิตภัณฑ์อาหาร จก.	อ. สามพราน นครปฐม
	บ. แผลมทองโพลทรี จก.	อ. สูงเนิน นครราชสีมา
บ. เบทาโกร จก.	บ. อาหารแบทเทอร์ จก.	อ. กระทุ่มแบน สมุทรสาคร
	บ. บี.ฟู๊ดส์ โปรดัคส์ อินเตอร์เนชั่นแนล จก.	อ. พัฒนานิคม ลพบุรี
	บ. ไก่สดเซนทาโก จก.	รังสิต ปทุมธานี
บ. ชัลเวลเลย์ (ประเทศไทย) จก.	บ. ชัลเวลเลย์ (ประเทศไทย) จก.	อ. พระพุทธบาท สระบุรี
บ. ศรีไทย จก.	บ. ไก่สดศรีไทย จก. (มหาชน)	อ. บางพลี สมุทรปราการ
บ. โกลเดนท์โพลทรี อินเตอร์เนชั่นแนล จก.	บ. โกลเดนท์โพลทรี อินเตอร์เนชั่นแนล จก.	อ. ลำลูกกา ปทุมธานี
	บ. โกลเดนท์โพลทรี อินเตอร์เนชั่นแนล จก.	อ. อองครักษ์ นครนายก
บ. ที เจ ฟู๊ดส์ อุตสาหกรรม จก.	บ. ที เจ ฟู๊ดส์ อุตสาหกรรม จก.	อ. วังม่วง สระบุรี
บ. จี เอฟ พี ที จก. (มหาชน)	บ. จี เอฟ พี ที จก. (มหาชน)	อ. บางพลี สมุทรปราการ
บ. ผู้สูง อุตสาหกรรม จก.	บ. ผู้สูง อุตสาหกรรม จก.	อ. เมือง ชลบุรี
บ. ก้าวหน้าไก่สด จก.	บ. ก้าวหน้าไก่สด จก.	อ. เมือง อุบลราชธานี

ที่มา: (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2539)

นำไก่เนื้อที่มีชีวิตมาตรวจโรคก่อนที่จะนำไปฆ่า ถ้าตัวใดมีโรคก็คัดทิ้ง จากนั้นนำไก่ที่คัดเลือกแล้ว
 เถลงบนสายพาน ซึ่งจะนำไก่มายังราวแขวนเพื่อห้อยหัวลงตามราวแขวน เพื่อเตรียมเข้าเครื่อง
 เชือด ราวแขวนไก่จะเคลื่อนที่ด้วยความเร็วโดยเฉลี่ย 80 ตัวต่อนาที ผ่านไปยังเครื่องชือด โดยจุ่ม
 ไก่ลงในน้ำที่มีกระแสไฟฟ้าไหลผ่าน เพื่อให้ไก่สลบระยะหนึ่ง แล้วจึงเคลื่อนที่ผ่านไปยังเครื่อง
 เชือดอัตโนมัติ แล้วเคลื่อนที่ผ่านไปยังรางสำหรับรองรับเลือดเพื่อเทเลือดออก จากนั้นราวแขวน
 ไก่จะเคลื่อนที่ผ่านไปยังถังน้ำร้อน ซึ่งมีอุณหภูมิประมาณ 58 องศาเซลเซียส เพื่อลวกไก่โดยใช้
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวลาลวกประมาณ 1 นาที แล้วจึงเข้าสู่เครื่องถอนขนอัตโนมัติ เมื่อถอนขนเสร็จแล้วก็ทำความสะอาด และตรวจความเรียบร้อยของตัวไก่ แล้วคนงานจึงกลับตัวไก่ โดยเอาคอแขวนขึ้น และเอาขาห้อยลง เพื่อนำไปผ่านน้ำร้อนลวกขา และเข้าเครื่องถลกหนังขา หลังจากถลกหนังขาไก่จะเคลื่อนที่ผ่านน้ำเย็น เพื่อลดความร้อนของตัวไก่

ต่อจากนั้นนำเข้าเครื่องตัดหัว และดึงหลอดลม แล้วคนงานจะกลับตัวไก่อีกทีเพื่อเอาขาห้อยขึ้น เพื่อส่งเข้าเครื่องเจาะกัน เมื่อผ่านเครื่องเจาะกันอัตโนมัติ แล้วผ่านเข้าสู่เครื่องล้างเครื่องใน หลังจากนั้นสัตว์แพทย์จากกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คอยควบคุมคุณภาพและจะต้องทำการตรวจโรคหลังฆ่า โดยสังเกตจากสีผิวของตัวไก่ และลักษณะของเครื่องใน ถ้าไก่มีคุณภาพดีก็จะถูกล้างทำความสะอาด และส่งเข้าสู่ห้องชำแหละ โดยไก่จะถูกปลดลงในถังบรรจุน้ำเย็นผสมน้ำแข็ง ถึงที่ 1 อุณหภูมิประมาณ 70 องศาเซลเซียส และผ่านเข้าถังที่ 2 อุณหภูมิประมาณ 0 – 4 องศาเซลเซียส แล้วจึงขึ้นสู่รางแขวน แล้วจึงถึงขั้นทำความสะอาดด้วยการผ่านสเปรย์น้ำเย็นผสมคลอรีน ฉีดทั่วทั้งตัวเพื่อฆ่าเชื้อโรค เสร็จแล้วนำไก่มาคัตขนาด ต่อจากนั้นคนงานจะชำแหละ โดยคนงานจะตัดปีกไก่ทั้งสองข้าง แหะหนังออกแล้วจึงใช้คีมแยกเนื้อออกแล้วตัดเนื้อออก หลังจากนั้นจะจัดแต่งเอาหนังออกอีกครั้ง การชำแหละจะแยกชำแหละเป็นชิ้นส่วนต่างๆเช่น ขา ออก น่อง สะโพก และปีก แล้วเนื้อส่วนต่างๆเหล่านี้จะผ่านเข้าเครื่องซั่งเพื่อแยกเกรดอย่างหยาบลงในแต่ละตะแกรง แล้วคนงานจะซั่งอีกครั้งหนึ่ง ต่อจากนั้นคนงานจะทำการบรรจุชิ้นไก่ชำแหละลงในถุงสุญญากาศ แล้วนำเนื้อไก่เข้าห้องแช่เย็นอุณหภูมิประมาณ 0 องศาเซลเซียส แล้วจึงเข้าห้องแช่แข็งอุณหภูมิประมาณ -40 องศาเซลเซียส ประมาณ 8 ชั่วโมง จนแข็ง แล้วจึงนำไปบรรจุกล่องและเก็บรักษาไว้ในห้องเย็นอุณหภูมิประมาณ -25 องศาเซลเซียส เพื่อรอส่งจำหน่ายต่างประเทศ

ปัญหาทางด้านการผลิต

1. พันธุ์ไก่เนื้อ ในปัจจุบันนี้แม้ว่าการเลี้ยงไก่เนื้อในประเทศไทย จะได้รับการพัฒนาไปมาก จนเป็นอุตสาหกรรมการเกษตรที่มีความสำคัญ แต่ประเทศไทยก็ยังไม่สามารถที่จะผลิตพันธุ์ไก่เนื้อที่มีคุณภาพดีได้เอง ต้องนำเข้าจากต่างประเทศในรูปของไก่พันธุ์ระดับ ปู่ – ย่าพันธุ์ และพ่อ – แม่พันธุ์ ซึ่งมีราคาแพง เพื่อนำมาทำการผลิตลูกไก่เนื้อ ทำให้การผลิตไก่เนื้อต้องพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศอยู่ตลอดเวลา ทำให้สูญเสียเงินตราให้กับต่างประเทศปีละเป็นจำนวนมาก
2. ต้นทุนอาหารสัตว์ที่สูงขึ้น เนื่องจากการขาดแคลนวัตถุดิบอาหารสัตว์บางชนิด เช่น ข้าวโพด กากถั่วเหลือง และปลาป่น ซึ่งส่วนมากผลิตไม่พอใช้ภายในประเทศ และต้องนำเข้าจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่างประเทศ และวัตถุดิบบางชนิดต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้า ทำให้ราคาอาหารสัตว์มีแนวโน้มสูงขึ้นมาก และเป็นอุปสรรคสำคัญในการส่งออก ปัจจุบันได้มีการคืนภาษีนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ให้กับผู้ผลิตเนื้อไก่เพื่อการส่งออก ตาม พ.ร.บ.ศุลกากร มาตรา 19 (ทวิ) ซึ่งช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกได้ระดับหนึ่ง

3. โรคระบาดการเลี้ยงไก่เนื้อที่สำคัญได้แก่โรคนิวคาสเซิล แม้ว่าจะมีการพัฒนาทั้งด้านพันธุ์และอาหาร แต่ก็ยังปรากฏว่ามีการระบาดของโรคบางชนิดเกิดขึ้น ทำให้เกษตรกรต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในการป้องกันและกำจัดโรคระบาด และเป็นอุปสรรคในการส่งออกซึ่งบางประเทศใช้เป็นข้ออ้างไม่อนุญาตให้นำเข้า ได้แก่ประเทศอังกฤษ

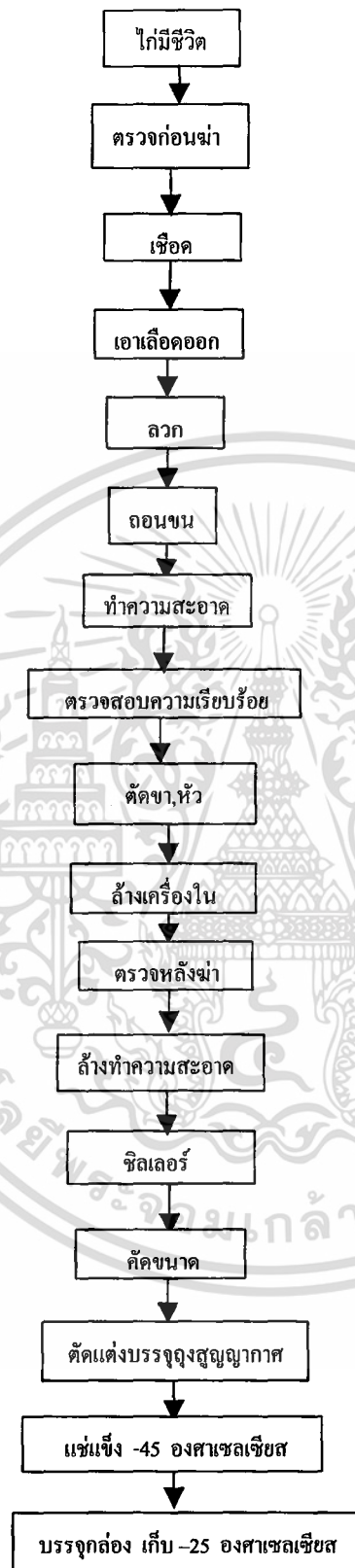
4. ช่วงฤดูร้อนอากาศร้อนอบอ้าวมาก ทำให้ไก่ช็อคตายเป็นจำนวนมาก หรือช่วงฤดูฝนสภาพอากาศแปรปรวนทำให้ไก่ป่วยบ่อย

ตารางที่ 8 ชิ้นส่วนต่างๆของไก่เนื้อที่จำหน่ายภายในประเทศและที่ส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ

ชิ้นส่วนต่าง ๆ ของไก่เนื้อที่จำหน่ายภายในประเทศและที่ส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ	ร้อยละ
ส่วนที่จำหน่ายภายในประเทศ	
เครื่องใน	11.50
โครงกระดูก	21.00
ขาและตีนไก่	7.00
เศษเนื้อและเลือด	6.00
รวม	45.50
ส่วนที่ส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ	
เนื้อน่องและอก	43.00
สันใน	3.50
ปีกบน	3.50
ปีกส่วนกลาง	4.50
รวม	54.50
รวมทั้งหมด	100.00

ที่มา: (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2537)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการผลิตไก่สดแช่แข็ง

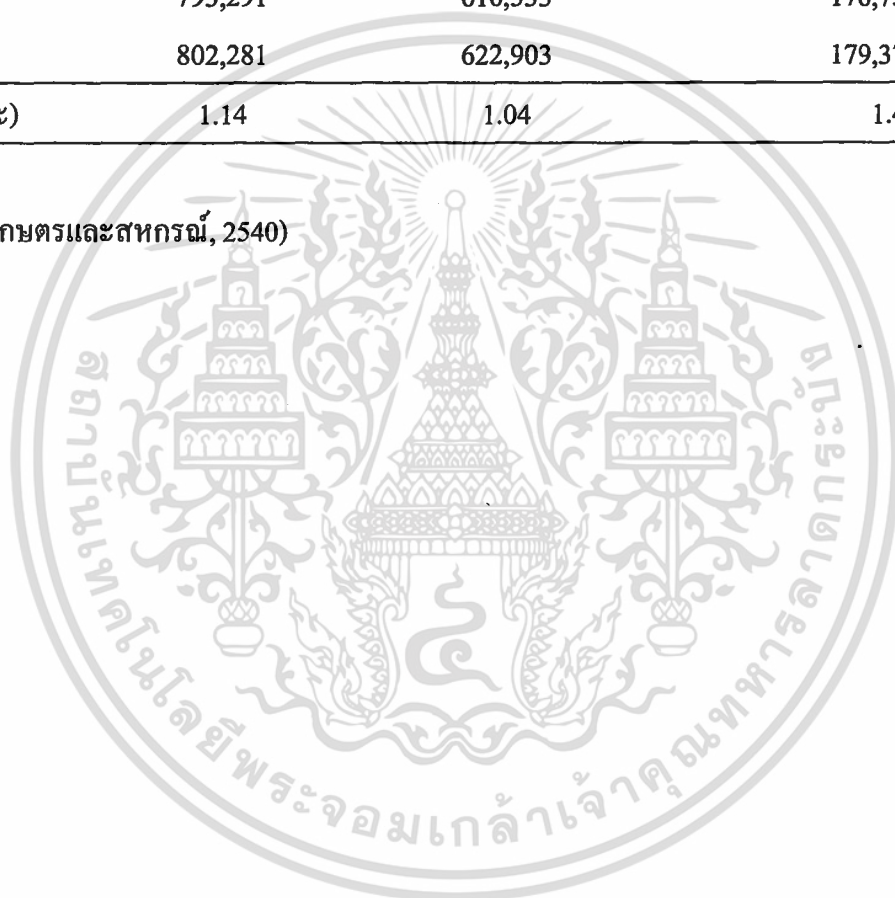
ที่มา: (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2536)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 คาคะเนปริมาณผลผลิต การบริโภค และการส่งออก ปี พ.ศ. 2541-2544

ปี	ผลผลิต (ตัน)	บริโภค (ตัน)	ส่งออก (ตัน)
2541	775,601	603,970	171,631
2542	784,399	610,223	174,176
2543	793,291	616,533	176,758
2544	802,281	622,903	179,378
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.14	1.04	1.48

ที่มา: (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2540)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

บทที่ 3

สภาพตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป

สถานการณ์การส่งออก

สถานการณ์การส่งออกเนื้อไก่ของโลก

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ส่งออกเนื้อไก่มากที่สุดของโลก ในปี พ.ศ. 2541 คาดว่าจะส่งออกปริมาณ 2.15 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.10 ล้านตันในปี พ.ศ. 2540 คิดเป็นร้อยละ 2.38 รองลงมาได้แก่ กลุ่มสหภาพยุโรป ส่งออก 0.73 ล้านตัน ฮองกงและบราซิล 0.72 ล้านตัน และจีน 0.65 ล้านตัน (ตารางที่ 10) ในปี พ.ศ. 2538 สหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำด้านการส่งออก มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 44.15 และคาดว่าในปี พ.ศ. 2541 ส่วนแบ่งการตลาดจะลดลงเหลือร้อยละ 39.97 กลุ่มสหภาพยุโรป มีส่วนแบ่งการตลาดลดลงจากร้อยละ 17.58 เหลือร้อยละ 13.55 ในช่วงเวลาเดียวกัน

ส่วนการนำเข้าเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญของโลกในปี พ.ศ. 2541 คาดว่ามีปริมาณ 4.47 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.16 ล้านตันในปี พ.ศ. 2540 คิดเป็นร้อยละ 7.45 โดยประเทศรัสเซียนำเข้ามากที่สุดปริมาณ 1.20 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ จีน 1 ล้านตัน ฮองกง 0.96 ล้านตัน ญี่ปุ่น 0.54 ล้านตัน และซาอุดีอาระเบีย 0.25 ล้านตัน ในบรรดาประเทศผู้นำเข้าเหล่านี้ ฮองกงเป็นตลาดที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะเวลา 4 ปี (พ.ศ. 2538 – 2541) ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 48.37 สำหรับรัสเซียนั้นการนำเข้าในช่วงเดียวกันเพิ่มขึ้นร้อยละ 50

ประเทศผู้ส่งออกเนื้อไก่ของโลก

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีประเทศคู่ค้าที่สำคัญคือ รัสเซีย ฮองกง ญี่ปุ่น เม็กซิโก และประเทศอื่นๆ อีกประมาณ 30 ประเทศ การค้าของอเมริกากับ 4 ประเทศดังกล่าวข้างต้น มีประมาณ 2 ใน 3 ของการค้าทั้งหมด การส่งออกเนื้อไก่ของอเมริกาแยกเป็นส่งออกเป็นไก่ทั้งตัว และส่งออกเป็นชิ้นส่วนเนื้อไก่ รัสเซียนำเข้าเนื้อไก่ประเภท ขา ปีกและสะโพกมากที่สุด ส่วนฮองกงจะนำเข้าเนื้อไก่ประเภทขา ปีกและสะโพก และซิกเก้นฟิต เพื่อจำหน่ายต่อให้ประเทศจีน อีกทอดหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญ (พันตัน)

ประเทศ	ปี พ.ศ.			
	2538	2539	2540	2541
อเมริกาเหนือ	1,805	2,045	2,145	2,204
สหรัฐอเมริกา	1,766	2,005	2,100	2,154
อื่นๆ	39	40	45	50
อเมริกาใต้	435	582	687	762
บราซิล	424	569	655	720
สหภาพยุโรป	703	704	719	730
ฝรั่งเศส	357	344	350	360
เนเธอร์แลนด์	149	157	164	169
อื่นๆ	197	203	205	201
ยุโรปตะวันออก	60	56	61	63
ฮังการี	59	55	60	63
ตะวันออกกลาง	18	26	36	38
ซาอุดีอาระเบีย	17	25	35	37
อิสราเอล	1	1	1	1
เอเชีย	965	1,029	1,315	1,573
จีน	350	420	500	645
ฮ่องกง	435	435	625	727
ไทย	173	165	180	190
สิงคโปร์	7	9	10	11
ประเทศอื่น ๆ	11	12	15	16
รวมทั้งหมด	3,997	4,454	4,978	5,386

ที่มา: (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2541ค.)

ประเทศบราซิล ส่งออกเนื้อไก่เป็นอันดับสองของโลก มีประเทศคู่ค้าที่สำคัญคือ ประเทศแถบตะวันออกกลางโดยเฉพาะซาอุดีอาระเบีย ญี่ปุ่น ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป และอื่น ๆ อีก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประมาณ 20 ประเทศ ปริมาณการส่งออกขึ้นอยู่กับปริมาณการนำเข้าของญี่ปุ่น และความสามารถในการรักษาหรือเพิ่มส่วนแบ่งการตลาด รวมถึงต่อสู้กับคู่แข่งในตลาดโลกรายใหม่โดยเฉพาะจีน และการผลิตของประเทศซาอุดีอาระเบียที่เน้นการผลิตให้เพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือน บราซิลจะได้รับประโยชน์ทางการค้าเพิ่มขึ้น ถ้าการค้าของฝรั่งเศสชะลอตัวลง

ประเทศฝรั่งเศส เป็นประเทศผู้ส่งออกเนื้อไก่อันดับ 3 ของโลกการค้าของประเทศฝรั่งเศส ส่วนใหญ่จำหน่ายให้แก่ประเทศสมาชิกในกลุ่มสหภาพยุโรป ประเทศแถบตะวันออกไกลและตะวันออกกลาง เช่น ซาอุดีอาระเบีย และอื่น ๆ เป็นต้น

การส่งออกเนื้อไก่ของไทยในปี พ.ศ. 2541 และแนวโน้มในปี พ.ศ. 2542

การส่งออกเนื้อไก่ของไทยในระยะ 9 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2541 ส่งออกได้ปริมาณ 198,372 ตัน มูลค่า 18,873.96 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเดียวกันของปี พ.ศ. 2540 ปริมาณและมูลค่าสูงขึ้นร้อยละ 45.90 และ 78.20 เนื่องจากการส่งออกมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น ทั้งในตลาดสหภาพยุโรป และตลาดอื่น ๆ คาดว่าการส่งออกไก่สดแช่แข็งในปี พ.ศ. 2541 จะส่งออกได้ปริมาณ 200,000 ตัน

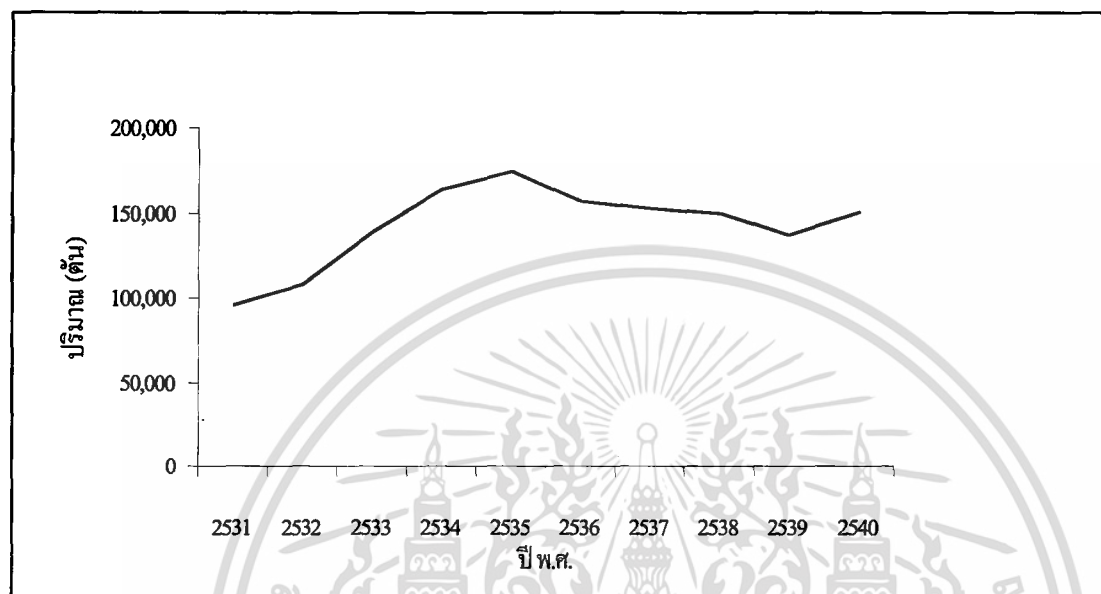
สำหรับในปี พ.ศ. 2542 การส่งออกของไทยน่าจะยังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตลาดสหภาพยุโรป เนื่องจากสหภาพยุโรปยังห้ามนำเข้าสินค้าไก่จากจีน ประกอบกับไทยเริ่มหาตลาดใหม่ในยุโรปตะวันออก เช่น สาธารณรัฐเช็ก ได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงคาดว่า ไทยน่าจะส่งออกไก่สดแช่แข็งได้ปริมาณ 210,000 ตัน (กระทรวงพาณิชย์, 2541)

ภาวะการส่งออกไก่สดแช่แข็ง

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกรวม

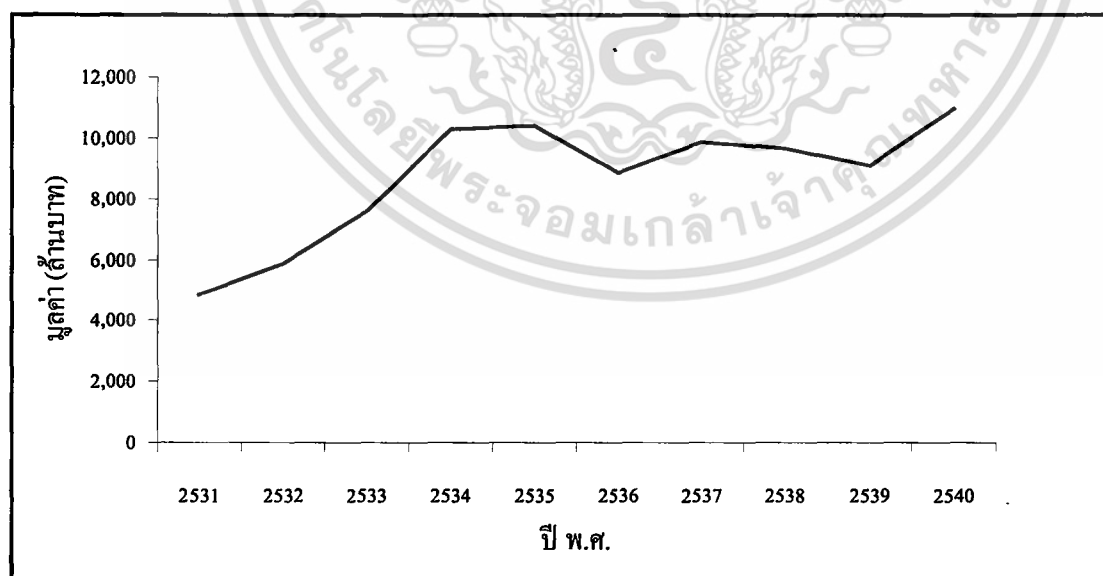
การส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2535 มีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้น โดยมีปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มมากขึ้น คือในปี พ.ศ. 2531 ปริมาณการส่งออกเป็น 95,784 ตัน คิดเป็นมูลค่า 4,869.91 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2535 ปริมาณการส่งออกเพิ่มเป็น 174,829 ตัน คิดเป็นมูลค่า 10,399.29 ล้านบาท แต่หลังจากปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมาการส่งออกได้ชะลอตัวลง แต่ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกลับเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2540 คือมีปริมาณการส่ง

ออกเป็น 150,799 ตัน คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 10,951.32 ล้านบาท โดยปริมาณและมูลค่าการส่งออกมีอัตราเพิ่มร้อยละ 3.59 และ 7.06 ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ภาพที่ 2 ปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็ง ปี พ.ศ. 2531-2540

ที่มา: (กระทรวงการคลัง, 2541)

ภาพที่ 3 มูลค่าการส่งออกไก่สดแช่แข็ง ปี พ.ศ. 2531-2540

ที่มา: (กระทรวงการคลัง, 2541)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราคาจำหน่าย

อุตสาหกรรมไก่สดแช่แข็งเพื่อการส่งออก เป็นอุตสาหกรรมที่ตลาดในต่างประเทศมีความต้องการมาก การกำหนดราคาจำหน่ายโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับต้นทุนการผลิตและความต้องการของผู้บริโภคเป็นสำคัญ ส่วนราคาของผู้แข่งขันและราคาสินค้าทดแทนจะเป็นปัจจัยที่สำคัญรองลงมาในการกำหนดราคาจำหน่าย (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็ง ปี พ.ศ. 2537 – 2540 แยกเป็นรายเดือน (บาท/ตัน)

เดือน	2537	2538	2539	2540
มกราคม	60,323	65,220	64,096	66,087
กุมภาพันธ์	64,486	61,451	65,856	65,247
มีนาคม	61,312	64,431	63,893	64,466
เมษายน	62,489	61,795	64,681	64,463
พฤษภาคม	64,653	64,658	64,686	65,355
มิถุนายน	65,251	66,464	66,465	64,081
กรกฎาคม	67,542	63,686	67,402	71,665
สิงหาคม	67,431	63,847	67,685	74,646
กันยายน	67,620	64,641	66,989	79,571
ตุลาคม	64,672	65,108	67,739	79,343
พฤศจิกายน	63,933	65,392	67,214	80,961
ธันวาคม	62,800	66,842	66,998	87,642
เฉลี่ย	63,376	64,440	66,211	71,961
อัตราเพิ่มร้อยละ	0.45	0.37	0.50	2.86

ที่มา: (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2540)

ลักษณะและโครงสร้างการตลาดไก่สดแช่แข็งต่างประเทศ

ธุรกิจการเลี้ยงไก่เนื้อได้รวมธุรกิจในการรวมตัวในแนวตั้ง กล่าวคือ มีการรวบรวมกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน มีการตัดสินใจ การจัดการ และการประสานงานร่วมกัน ตลอดจนร่วมกันรับความเสี่ยงทางด้านผลผลิตและตลาด มีการทำสัญญาหรือตกลงกันระหว่างธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

อุตสาหกรรมไก่เนื้อแช่แข็งเพื่อการส่งออก มีลักษณะตลาดเป็นตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด คือ

1. มีผู้ขายหรือผู้ผลิตเพื่อส่งออกเป็นจำนวนมาก เช่น ผู้ผลิตจากประเทศสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาชนจีน ไต้หวัน ฮังการี ฯลฯ
2. ลักษณะของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ แตกต่างกันอย่างเล็กน้อย คือ มีการชำแหละแยกเป็นชิ้นส่วนต่างๆ ให้ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อได้มากขึ้น คุณภาพและการบรรจุหีบห่อทำให้สินค้าแตกต่างกัน
3. การเข้ามาประกอบการในอุตสาหกรรมประเภทนี้ไม่ยากนัก เป็นอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนขนาดกลาง และเทคนิคการผลิตไม่ยุ่งยากซับซ้อนมากนัก กล่าวคือ เทคโนโลยีในการผลิตไม่แตกต่างกันมากนัก รวมทั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์ต่างๆ ด้วย
4. มีการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบไม่มีชีวิต ทำได้โดยเสรี แม้มีข้อจำกัดในเรื่องน้ำหนักและระยะทาง ไก่มีชีวิตมีน้ำหนักมาก และถ้าเคลื่อนย้ายระยะทางไกล ทำให้ตายได้ง่าย

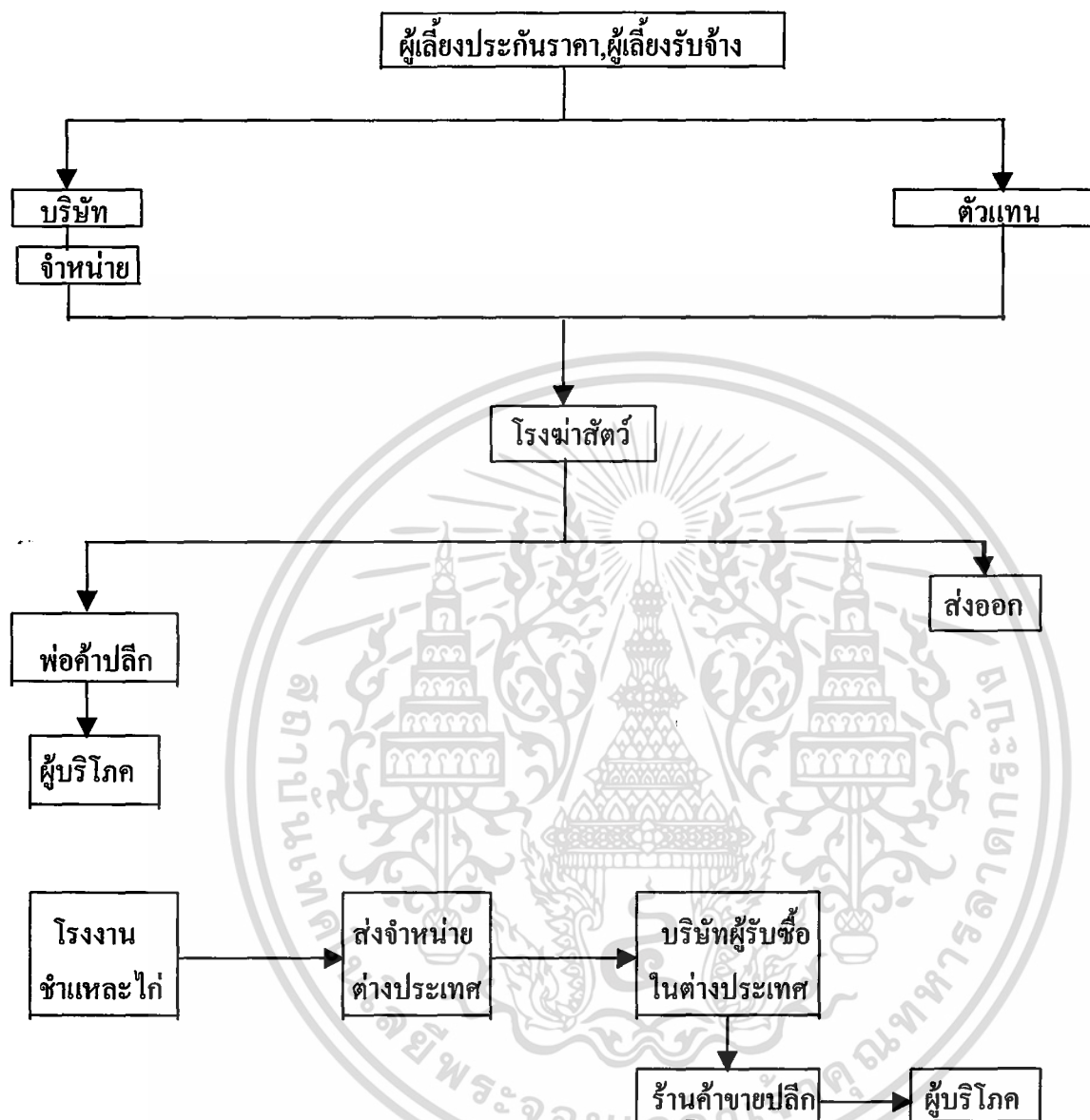
วิธีการตลาดไก่สดแช่แข็ง

ปัจจุบันการเลี้ยงไก่ประเภทยีสระมีน้อย ส่วนใหญ่เป็นผู้เลี้ยงไก่แบบทำสัญญา ซึ่งผู้เลี้ยงจะขายไก่ให้กับตัวแทน หรือบริษัทอาหารสัตว์ หรือขายให้กับบริษัทโดยตรงตามข้อตกลง แล้วบริษัทจะทำการจำหน่ายให้กับโรงฆ่าสัตว์ จากนั้นจะจำหน่ายในตลาดในประเทศ และส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ การส่งจำหน่ายไปตลาดต่างประเทศต่างกับการจำหน่ายในประเทศ คือเริ่มตั้งแต่โรงงานชำแหละไก่ แล้วจึงส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยบริษัทผู้ผลิตทำการส่งออกโดยผ่านบริษัทผู้รับซื้อภายในประเทศไทยก่อน แล้วจึงส่งผ่านไปที่บริษัทผู้รับซื้อในต่างประเทศ จากนั้นก็จะทำการส่งสินค้าให้กับร้านค้าขายปลีก และถึงมือผู้บริโภคขั้นสุดท้าย

ช่องทางการจำหน่าย

ผู้นำเข้าไก่สดแช่แข็งในต่างประเทศส่วนใหญ่ จะเป็นบริษัทตัวแทนการนำเข้าและส่งทำการส่งต่อไปยังโรงงานผลิตอาหารกึ่งสำเร็จรูป เพื่อส่งไปจำหน่ายยังซูเปอร์มาร์เก็ต หรือผู้นำเข้าอาจจะทำการส่งโดยตรงเข้าสู่ซูเปอร์มาร์เก็ตเพื่อจำหน่ายในลักษณะไก่สดแช่แข็ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4 วิธีการตลาดไก่สดแช่แข็งเพื่อการส่งออก

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2539)

ส่วนแบ่งตลาดเนื้อไก่สดแช่แข็งของไทยในตลาดสหภาพยุโรป

ตลาดสหภาพยุโรป เป็นตลาดที่มีอัตราการขยายตัวด้านการบริโภคเนื้อไก่ค่อนข้างสูง และปริมาณผลผลิตเนื้อไก่ในสหภาพยุโรปมีไม่เพียงพอ จึงต้องนำเข้าจากนอกสหภาพยุโรป โดยใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะ 3 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2541 สหภาพยุโรปนำเข้าเนื้อไก่ถอดกระดูกแช่แข็ง ปริมาณ 7,618 ตัน โดยไทยมีส่วนแบ่งตลาด (ด้านปริมาณ) ร้อยละ 16.10 (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ส่วนแบ่งตลาด (ด้านปริมาณ) ของประเทศผู้ส่งออกสำคัญในระยะ 3 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2541

ประเทศ	เนื้อไก่ถอดกระดูกแช่แข็ง (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	62.20
ไทย	16.10
บราซิล	16.40
ฮังการี	2.20
อื่น ๆ	3.10
รวม	100

หมายเหตุ ประเทศจีนเคยเป็นคู่แข่งสำคัญอีกประเทศหนึ่ง แต่เนื่องจากไม่สามารถส่งสินค้าเนื้อไก่ไปสหภาพยุโรป ตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 2539 เป็นต้นมา เพราะปัญหาทางด้านการตรวจไม่ผ่านโรคนิวคาสเซิล และปัญหาการออกใบรับรอง
ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2541)

ตลาดสหภาพยุโรป

ตลาดสหภาพยุโรปเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยรองจากญี่ปุ่น โดยไทยส่งออกไปตลาดสหภาพยุโรป ร้อยละ 20 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด ปริมาณและมูลค่าการส่งออกในช่วงปี พ.ศ. 2538 – 2540 ดังนี้ (ตารางที่ 13)

กลุ่มสหภาพยุโรป เป็นการรวมตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศยุโรปตะวันตกตามสนธิสัญญากรุงโรม ปี พ.ศ. 2500 โดยเริ่มต้นจากการรวมกลุ่มของสหภาพศุลกากร ในช่วงปี พ.ศ. 2510 – 2511 มีนโยบายที่ใช้ร่วมกันคือ ยกเลิกภาษีและ การควบคุมปริมาณสินค้านำเข้า – ส่งออก ระหว่างประเทศสมาชิก ดำเนินนโยบายมาตรการทางการค้าและมีระบบการเกษตรร่วมกัน ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2530 – 2535 พัฒนาการรวมตัวเป็นตลาดเดียวกัน ที่เรียกว่า ตลาดยุโรปเดียว ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องมาตรฐานสินค้า อันเป็นผลมาจากความได้เปรียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อไก่ของไทยในช่วงปี พ.ศ. 2538 – 2540

ประเทศ	2538		2539		2540	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
ญี่ปุ่น	139,475	10,423	129,742	9,718	126,893	10,139
สหภาพยุโรป	15,787	1,404	27,659	2,179	48,428	4,745
ประเทศอื่น ๆ	20,949	922	11,369	559	17,122	1,018
รวม	176,211	12,749	168,770	12,456	192,443	15,902

ที่มา: (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2541ข.)

ในด้านการผลิตของประเทศสมาชิกตามหลักการได้เปรียบทางผลประโยชน์ (comparative advantage) ทำให้มีการปรับกฎระเบียบในเรื่องมาตรฐานสินค้าให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกันในกลุ่มประเทศสมาชิก ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยความปลอดภัยและเทคโนโลยีขั้นสูง ก้าวขึ้นสู่การรวมกลุ่มเป็นสหภาพเศรษฐกิจและการเงิน จนถึงขั้นสุดท้าย กำหนดเป็นกลุ่มสหภาพยุโรป ในปี พ.ศ. 2536 ซึ่งใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน การขยายตัวของสหภาพยุโรปในช่วงทศวรรษต่อไปคาดว่าจะมีประเทศสมาชิกมากกว่า 20 ประเทศ เนื่องจากสหภาพยุโรปจะขยายกลุ่มประเทศสมาชิกไปยังประเทศยุโรปตะวันออกและยุโรปกลางต่อไป หลักการของการรวมกลุ่มคือ ประเทศสมาชิกจะใช้ระบบเศรษฐกิจเดียวกัน นโยบายต่างประเทศ และมีนโยบายความมั่นคงเดียวกัน

กลุ่มสหภาพยุโรปเป็นตลาดไก่สดแช่แข็งของไทยรองจากญี่ปุ่น การส่งออกของไทยส่วนใหญ่ส่งไปจำหน่ายในประเทศเยอรมนี การนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศประชาคมยุโรปมีการเรียกเก็บภาษีเพิ่มเติมจากปกติ โดยจะประกาศราคานำเข้ามาตรฐาน และอัตราค่าธรรมเนียมนำเข้าปกติ ล่วงหน้าทุก 3 เดือน พร้อมกับนำมาตรการการเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษมาใช้โดยจะมีการเก็บค่าธรรมเนียมนำเข้าเพิ่มเติม ถ้าปรากฏว่าประเทศผู้ส่งออกรายใดเสนอราคาขายต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่กำหนดไว้ หรือกรณีที่มีการนำเข้าปริมาณมากเกินไปจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมนำเข้าผันแปรสำหรับประเทศไทยนั้นต้องเผชิญกับปัญหาการเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษประเภท ค่าธรรมเนียมนำเข้าเพิ่มเติม หลังจากการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย ประเทศประชาคมยุโรปได้ปฏิบัติตามพันธกรณีโดยปรับเปลี่ยนระบบดังกล่าวเป็นระบบภาษีและได้ลดลงในอัตราเท่ากันภายในระยะ 6 ปี และเปิดตลาดโควตาภาษี 0 เปอร์เซ็นต์ จำนวน 15,500 ตัน ในปี 2538 แต่ประเทศบราซิล 7,100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัน ไทย 5,100 ตัน และอื่นๆ 3,300 ตัน พร้อมกับนำมามาตรการคุ้มกันเข้ามาใช้เพื่อยับยั้งการนำเข้าสินค้าเข้าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ผลิตภายใน

การค้าของไทยในตลาดสหภาพยุโรปเสียเปรียบประเทศคู่แข่งที่สำคัญคือ บราซิล และจีน เนื่องจากไทยได้รับอนุญาตให้ส่งออกสินค้าไก่สดไปยังสหภาพยุโรปได้แต่ต้องใช้แบบรับรองสุขภาพอนามัยฟาร์มบี (Farm B) ซึ่งเป็นระดับของแบบรับรองสุขภาพอนามัยที่ไทยได้รับ เพราะว่ไทยยังไม่ปลอดจากโรคระบาดที่เกิดจากเชื้อนิวคาสเซิล ทำให้เสียเปรียบบราซิลและจีน ที่ใช้แบบรับรองสุขภาพอนามัยฟาร์มเอได้ จากข้อมูลเบื้องต้นรายงานว่าในปี พ.ศ. 2538 ประเทศไทยส่งเนื้อสัตว์ปีกเข้าสหภาพยุโรปประมาณ 16,000 ตัน ใกล้เคียงกับปี พ.ศ. 2537 ซึ่งส่งเข้าไปในตลาดสหภาพยุโรปรวม 16,352 ตัน เนื้อสัตว์ปีกของไทยแยกออกเป็น 2 ประเภท คือ เนื้อไก่ถอดกระดูกแช่แข็ง (ประเทศไทยได้โควต้าปลอดภาษีประเภทนี้ ปีละ 5,100 ตัน) และผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ต่อเปิดปรุงแต่ง ซึ่งทั้ง 2 ประเภทนี้ไทยมีการส่งเข้าสหภาพยุโรปเป็นอันดับ 3 รองจากประเทศบราซิลและจีน ปริมาณการส่งเนื้อไก่ถอดกระดูกของไทยลดลง ในขณะที่ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่ต่อเปิดปรุงแต่งเพิ่มมากขึ้น (ประเทศไทยส่งสินค้าประเภทนี้ประมาณร้อยละ 30 ของปริมาณทั้งหมดที่ส่งเข้าสหภาพยุโรป)

ประเทศที่ส่งเนื้อสัตว์ปีกเข้าสหภาพยุโรปมากที่สุดได้แก่ ฮังการี ประมาณร้อยละ 36.40 เนื่องจากฮังการีได้รับสิทธิพิเศษด้านศุลกากร โดยเสียภาษีนำเข้าในอัตราที่ต่ำกว่าปกติถึงร้อยละ 80 รองลงมาได้แก่ บราซิล (ร้อยละ 17.90) จีน (ร้อยละ 17.50) และไทย (ร้อยละ 8.80) ตามลำดับ

ประเทศเยอรมันนี

ประเทศเยอรมันนีเป็นตลาดส่งออกเนื้อไก่ที่สำคัญของไทยรองจากญี่ปุ่น คือ มีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 5 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดของไทย แหล่งนำเข้าเนื้อไก่ที่สำคัญของประเทศเยอรมันนี ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส ฮังการี ไทย และบราซิล เนื้อไก่ที่ประเทศเยอรมันนีนำเข้าจากไทยมากที่สุด ได้แก่ เนื้อไก่ชำแหละถอดกระดูก โดยมีคู่แข่งที่สำคัญคือประเทศบราซิล จีน สำหรับเนื้อไก่อื่น ๆ เช่น ไก่ชำแหละเป็นตัว เป็นซีก น่องไก่และอกไก่ เป็นต้น จะนำเข้าจากประเทศใกล้เคียง คือ เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส และเดนมาร์ก โอกาสที่ไทยจะส่งเนื้อไก่ชนิดดังกล่าวเข้าไปแข่งขันในตลาดคงจะไม่สามารถทำได้เนื่องจากต้องเสียค่าขนส่งสูง

สำหรับประเทศไทยนั้นเริ่มส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็ง ไปจำหน่ายยังประเทศเยอรมันนี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 ซึ่งเป็นผลจากการเจรจาเปิดตลาดของกรมปศุสัตว์ร่วมกับผู้ส่งออกของไทย ซึ่งไก่สดแช่แข็งที่ไทยส่งออกไปนั้น ได้ส่งออกในรูปแบบเนื้อหน้าอก ไก่ถอดหนังถอดกระดูก และมีแนว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โน้มที่จะส่งออกไปยังประเทศเยอรมันนีเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าในปี พ.ศ. 2536 จะมีปริมาณลดลงเหลือเพียง 10,970 ตันก็ตาม เพราะในปี พ.ศ. 2537 สามารถส่งออกได้เพิ่มขึ้นเป็น 12,054 ตัน และในปี พ.ศ. 2538 ปริมาณการส่งออกลดลงเหลือ 9,675 ตัน คิดเป็นมูลค่า 845.92 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2540 ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 16,343 ตัน คิดเป็นมูลค่า 1,524.80 ล้านบาท (ตารางที่ 14)

นอกจากนี้เยอรมันนียังนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากเนเธอร์แลนด์ บราซิล ฮังการี เดนมาร์ก ฝรั่งเศสและอื่นๆ และส่วนใหญ่มีการนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศเนเธอร์แลนด์ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากราคานำเข้าเนื้อไก่สดแช่แข็งจากประเทศเนเธอร์แลนด์มีราคาถูกกว่าประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคานำเข้าเนื้อไก่แช่แข็งของไทยมีราคาสูงกว่าราคาของประเทศเนเธอร์แลนด์มาก เช่นในปี พ.ศ. 2537 ราคานำเข้าเนื้อไก่สดแช่แข็งของไทยมีราคาถึง 7,381 มาร์ค/ตัน ในขณะที่ราคานำเข้าจากประเทศเนเธอร์แลนด์มีราคา 4,553 มาร์ค/ตัน ส่วนของประเทศอื่นๆ เช่น บราซิล ฮังการี ก็มีราคานำเข้าที่ต่ำกว่าของไทย คือมีราคานำเข้า 7,284 และ 5,983 มาร์ค/ตัน ตามลำดับ (ตารางที่ 15)

การส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งของไทยไปยังประเทศเยอรมันนีนั้น ต้องเผชิญกับมาตรการทางการค้า ซึ่งประกอบด้วยมาตรการภาษีและมาตรการด้านคุณภาพ ทั้งนี้มาตรการภาษีในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก ประกอบด้วย อัตราภาษีที่ผันแปร และอัตราภาษีเพิ่มเติม ซึ่งมีราคานำเข้าขั้นต่ำ เป็นตัวกำหนด สำหรับเนื้อไก่ถอดกระดูกแช่แข็ง ซึ่งมีสัดส่วนการนำเข้าสูงที่สุดนั้น ผู้นำเข้าต้องเผชิญกับค่าธรรมเนียมต่าง ๆ อันประกอบด้วย ค่าธรรมเนียมนำเข้า และค่าธรรมเนียมเพิ่มเติม ซึ่งมีราคานำเข้าขั้นต่ำเป็นตัวกำหนด สำหรับการส่งออกเนื้อไก่ ภายหลังจากวันที่ 1 กรกฎาคม 2538 ไปยังประเทศเยอรมันนีนั้น มาตรการทางการค้าได้ถูกเปลี่ยนรูปแบบไป เพื่อเป็นไปตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก โดยเปลี่ยนเป็นระบบโควตาภาษี และมีมาตรการคุ้มกันซึ่งมาตรการนี้มีลักษณะคล้ายกับการกำหนดราคานำเข้าขั้นต่ำ และเก็บค่าธรรมเนียมผันแปร แต่สำหรับมาตรการคุ้มกัน เปลี่ยนจากราคานำเข้าขั้นต่ำเป็นราคาขั้นต่ำที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นตัวกำหนดการใช้มาตรการคุ้มกันสำหรับราคานำเข้าที่ต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่กำหนดไว้ โดยผู้นำเข้าจะเสียภาษีเพิ่มเติมเท่ากับความแตกต่างระหว่างราคานำเข้ากับราคาที่นำเสนอ

สำหรับราคาที่นำเสนอและภาษีเพิ่มเติมของเนื้อไก่ถอดกระดูกแช่แข็งที่ส่งออกไปยังประเทศเยอรมันนีนั้น (ตารางที่ 16) จากตารางจะเห็นว่า ประเทศทั้งสามซึ่งประกอบด้วยประเทศไทย บราซิล และจีน มีอัตราราคานำเสนอและภาษีเพิ่มเติมแตกต่างกัน ทั้งนี้ประเทศจีนมีราคานำ

เสนอต่ำที่สุด แต่ต้องเสี่ยภาษีเพิ่มเติมในอัตราสูงที่สุด ในขณะที่ประเทศไทยมีราคานำเสนอสูงที่สุดและเสี่ยภาษีเพิ่มเติมในอัตราต่ำที่สุด

ตารางที่ 14 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งของไทยไปยังประเทศเยอรมันนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530-2540

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2530	802	41.74
2531	1,284	64.93
2532	3,556	206.87
2533	9,218	608.07
2534	11,227	980.31
2535	12,581	1,135.03
2536	10,970	1,034.06
2537	12,054	1,183.01
2538	9,675	845.92
2539	11,508	922.83
2540	16,343	1,524.80

ที่มา: (กระทรวงการคลัง, 2540)

ประเทศเนเธอร์แลนด์

ผลจากนโยบายควบคุมปริมาณการเลี้ยงสัตว์ของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป เพื่อลดการใช้เงินงบประมาณในการอุดหนุนผู้ผลิตและผู้ส่งออก เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาลพิษ และเนื่องจากพื้นที่เลี้ยงสัตว์มีอยู่ค่อนข้างจำกัด การผลิตไก่เนื้อของเนเธอร์แลนด์ในระยะหลังจึงเพิ่มขึ้นไม่มากนัก และต้องนำเข้าเนื้อไก่แช่แข็งจากต่างประเทศ โดยนำเข้าจากประเทศไทยเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2529 ส่วนใหญ่จะนำเข้าในรูปแบบชิ้นชำแหละไก่ ในปี พ.ศ. 2539 มีการนำเข้าเนื้อไก่ทั้งตัวบ้างเล็กน้อย นอกจากประเทศไทยแล้วเนเธอร์แลนด์ยังนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศบราซิล ฮังการี และจีนอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 ราคานำเข้าเนื้อไก่ของประเทศเยอรมันนี ปี พ.ศ. 2528 – 2537 (มาร์ค/ตัน)

ปี	ไทย	เนเธอร์แลนด์	บราซิล	ฮังการี
2528	7,320	5,811	6,950	6,820
2529	7,160	5,943	6,820	6,584
2530	6,735	5,565	6,786	6,525
2531	7,243	4,650	7,256	4,862
2532	7,298	4,837	7,552	5,385
2533	7,290	4,682	7,147	5,372
2534	7,662	4,586	7,839	5,402
2535	7,777	4,624	7,344	6,074
2536	7,496	4,362	7,326	5,831
2537	7,381	4,553	7,284	5,983

ที่มา: (โกมล, 2539)

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกของไทยไปเนเธอร์แลนด์

สำหรับปริมาณการส่งออกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 – 2538 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงจากปี พ.ศ. 2536 กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2538 ปริมาณการส่งออกเป็น 3,217 ตัน ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. 2536 มีปริมาณส่งออกเป็น 3731.42 ตัน และมูลค่าการส่งออกในปี พ.ศ. 2538 มีมูลค่าการส่งออกเป็น 264.67 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. 2536 ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกเป็น 316.55 ล้านบาท แต่มาในปี พ.ศ. 2539-2540 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มมากขึ้น คือปี พ.ศ. 2540 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเป็น 15,454 ตัน และ 1,301.12 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2538 ซึ่งมีปริมาณการส่งออกเพียง 3,217 ตัน และมูลค่าการส่งออกเพียง 264.67 ล้านบาท (ตารางที่ 18)

ประเทศเบลเยียม

เริ่มนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากไทยครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2530 แม้ว่าประเทศเบลเยียมจะเป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 16 ราคานำเสนอและภาษีเพิ่มเติมของเนื้อไก่ถอดกระดูกแช่แข็งที่ส่งออกไปยังประเทศ
เยอรมันนี ปี พ.ศ. 2538-2539 (อีซียู¹ /100 กก.)

ระยะเวลา	ประเทศไทย	ประเทศบราซิล	ประเทศจีน
1-13 ก.ค. 2538			
ราคานำเสนอ	240	220	185
ภาษีเพิ่มเติม	18	24	38
14 ก.ค.–10 ต.ค. 2538			
ราคานำเสนอ	225.50	206.50	172.50
ภาษีเพิ่มเติม	22	28	44
11 ต.ค.–12 ธ.ค. 2538			
ราคานำเสนอ	225.50	217.80	162
ภาษีเพิ่มเติม	22	25	49
13 ธ.ค.–14 ก.พ. 2539			
ราคานำเสนอ	225.50	217.50	162
ภาษีเพิ่มเติม	22	28	49
ตั้งแต่ 14 ก.พ. 2539			
ราคานำเสนอ	217	218.40	169.50
ภาษีเพิ่มเติม	25	25	45

หมายเหตุ¹ อีซียูคือ หน่วยของต้นทุนทางยุโรป
ที่มา: (วารางคณา, 2540)

ตลาดนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากไทยที่ไม่ใหญ่นัก โดยปริมาณการส่งออกตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2535-2539
ชะลดตัวลง โดยในปี พ.ศ. 2535 ปริมาณการส่งออกเป็น 613.66 ตัน คิดเป็นมูลค่า 57.26 ล้านบาท
และในปี พ.ศ. 2539 ปริมาณการส่งออกลดลงเป็น 138 ตัน คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 10.15
ล้านบาท แต่ในปี พ.ศ. 2540 มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเป็น 445 ตัน คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 39.01
ล้านบาท (ตารางที่ 19)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 ชนิดสินค้าเนื้อไก่ที่ประเทศเยอรมันนีนำเข้า

ชนิดสินค้า	นำเข้าจากประเทศ
1. ไก่ชำแหละเป็นตัว	เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส เชกโกสโลวาเกีย
2. น่องไก่	เนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก
3. เนื้อไก่ชำแหละถอดกระดูกสดหรือแช่เย็น และแช่แข็ง	
3.1 เนื้อไก่ชำแหละเป็นชิ้นถอดกระดูกแช่เย็น	ไทย เนเธอร์แลนด์ ฮังการี
3.2 เนื้อไก่ชำแหละเป็นชิ้นถอดกระดูกแช่แข็ง	ไทย บราซิล จีน
4. อกไก่สดหรือแช่เย็นและแช่แข็ง	เนเธอร์แลนด์ ฮังการี ฝรั่งเศส
5. เนื้อไก่ชำแหละชนิดอื่น ๆ เช่น ปีก คอ ส่วนหลังและเศษที่เหลือจากการชำแหละ	เนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก

ที่มา: (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2539)

ตารางที่ 18 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปประเทศเนเธอร์แลนด์ ปี พ.ศ. 2535 – 2540

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2535	2,239.68	169.40
2536	3731.42	316.55
2537	3,520	371.67
2538	3,217	264.67
2539	7,354	515.56
2540	15,454	1,301.12

ที่มา: (กระทรวงการคลัง, 2540)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปยังประเทศเบลเยียม ปี พ.ศ.
2535 – 2540

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2535	613.66	57.26
2536	302.24	25.80
2537	192	14.98
2538	156	10.32
2539	138	10.15
2540	445	39.01

ที่มา: (กระทรวงการคลัง, 2540)

ปัญหาการส่งออก

1. ปัญหาการกีดกันทางการค้าจากตลาดสหภาพยุโรป โดยมีการเก็บค่าธรรมเนียบพิเศษเพิ่มเติมจากภานำเข้าปกติ เมื่อราคานำเข้าต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ผลิตไก่เนื้อภายในสหภาพยุโรป

2. ต้นทุนการผลิตสูง เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าแรงงาน มีการปรับตัวสูงขึ้น นอกจากนี้วัตถุดิบอาหารสัตว์ โดยเฉพาะข้าวโพด ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของวัตถุดิบอาหารสัตว์ แม้ว่าภาครัฐให้นำเข้าภายใต้โควตา อัตราภาษี ร้อยละ 0 การนำเข้านอกโควต่ายังคงมีภาษีสูงถึงร้อยละ 77.80 และมีการเก็บค่าธรรมเนียบพิเศษ ต้นละ 180 บาท ดังนั้นต้นทุนการผลิตที่เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ และราคาถูกไก่พันธุ์ คิดเป็นร้อยละ 90 ของต้นทุนการผลิตยังคงสูงอยู่ จึงทำให้ราคาส่งออกของไทยสูงกว่าจีน ซึ่งเป็นคู่แข่งสำคัญ

3. ปัญหาทางด้านสุขอนามัยที่ประเทศผู้นำเข้าเข้มงวดด้านคุณภาพของสินค้า

มาตรการด้านภาษี และมีใช้ภาษีสำหรับสินค้าไก่เนื้อ

สหภาพยุโรป ใ้ลดอัตราดอกเบี้ย อัตราภาษีภายใต้องค์การการค้าโลก สำหรับอัตราพื้นฐานเท่ากับ 1,600 อีซียู/ตัน และอัตราผูกพัน เท่ากับ 1,024 อีซียู/ตัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนทางมาตรการอื่น ๆ คือ เปิดตลาดภาษีร้อยละ 0 จำนวน 15,500 ตัน ซึ่งไทยได้รับโควตาจำนวน 5,100 ตัน ทางด้านมาตรการคุ้มกัน เพื่อยับยั้งการนำสินค้าเข้ามาเพิ่มขึ้นรวดเร็ว ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ผลิตภายใน โดยทางสหภาพยุโรปกำหนดราคานำเข้าขั้นต่ำไว้ที่ 3,335 อีซียู/ตัน หากราคานำเข้าต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่กำหนดไว้จะถูกเก็บภาษีเพิ่มเติม

ผลกระทบของมาตรการด้านภาษีและอื่น ๆ ที่มีใช้ภาษีต่อการส่งออก

จากการที่ไทยต้องเสียภาษีในการส่งออกไก่สดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป ทั้งอัตราภาษีพื้นฐานและอัตราผูกพัน ทำให้ผู้ส่งออกต้องเสียภาษีในอัตราที่สูง เป็นภาระของผู้ส่งออกโดยถ้าผู้ส่งออกส่งไก่สดแช่แข็งเข้าไปเกินปริมาณขั้นต่ำที่ทางสหภาพยุโรปกำหนดให้นำเข้าได้ จะต้องเสียภาษีในอัตราผูกพันอีก 1,024 อีซียู/ตัน

ส่วนทางด้านมาตรการอื่น ๆ จากการที่สหภาพยุโรปเปิดตลาดภาษีร้อยละ 0 ทำให้ไทยสามารถส่งไก่สดแช่แข็งเข้าไปในสหภาพยุโรป ในปริมาณที่ได้รับโควตาคือปีละ 5,100 ตัน ซึ่งในปริมาณดังกล่าวนี้ ไทยได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้า ทำให้ไทยสามารถส่งไก่สดเข้าไปในปริมาณที่เพิ่มขึ้น แต่ยังคงว่าไทยได้รับโควตาในปริมาณที่น้อยเมื่อเทียบกับที่สหภาพยุโรปนำเข้าทั้งหมด และจากการที่ทางสหภาพยุโรปใช้มาตรการคุ้มกัน ทำให้ไทยไม่สามารถส่งออกไก่สดแช่แข็งเข้าไปในราคาที่ต่ำกว่าราคานำเข้าขั้นต่ำที่กำหนดไว้ได้ เพราะว่าจะถูกเก็บภาษีเพิ่มเติมเท่ากับ ความแตกต่างระหว่างราคานำเข้ากับราคาที่นำเสนอ

ขั้นตอนการส่งออก

ขั้นตอนการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทย มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

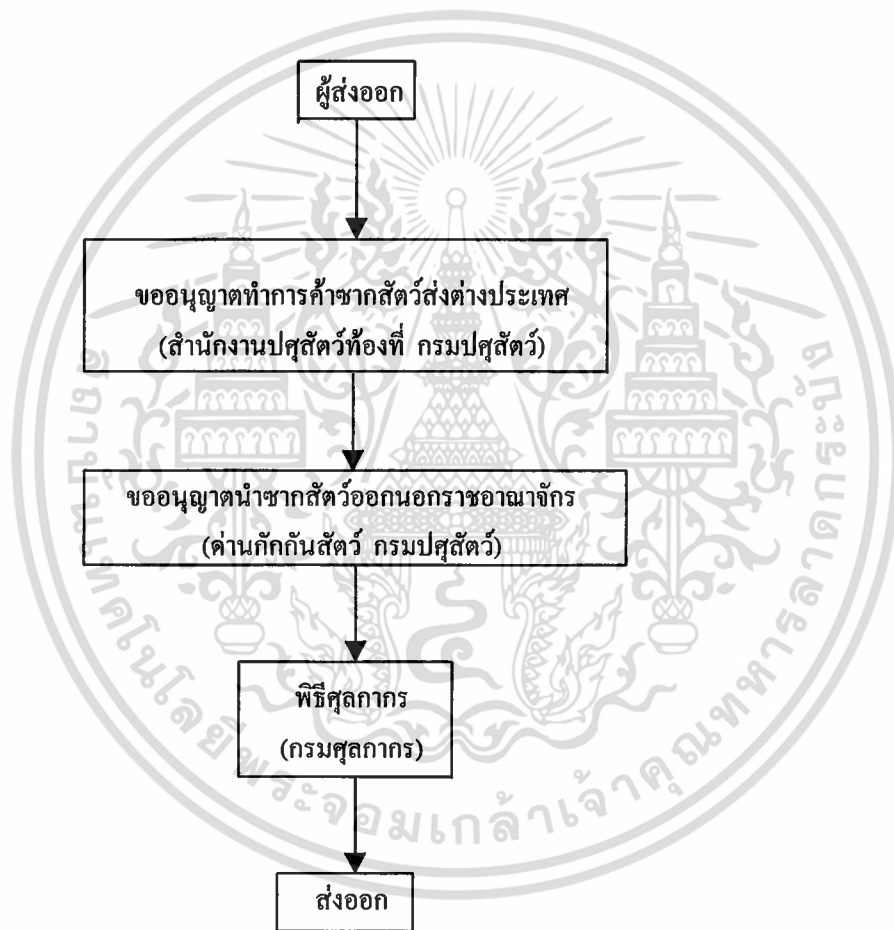
1. ขอบใบอนุญาตทำการค้าซากสัตว์ส่งต่างประเทศ (แบบ ร.10)
2. ขอบใบอนุญาตนำสัตว์ หรือซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร (ร. 9) และหนังสือรับรองสุขภาพสัตว์ (หนังสือรับรองสุขภาพสัตว์ขึ้นอยู่กับความต้องการของประเทศปลายทาง ซึ่งผู้ส่งออกจะต้องนำเงื่อนไขการรับรองที่ประเทศปลายทางต้องการมาหารือกับสัตวแพทย์ กรมปศุสัตว์ เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้ช่วยเหลือในการตรวจสอบโรคสัตว์ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์และอื่น ๆ ตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ถูกต้อง)
3. ขออนุญาตการส่งออกจากสำนักจุฬาราชมนตรี (เฉพาะที่ผู้ส่งออกส่งออกไปประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1 การขอมิและขอใช้เครื่องหมายฮาลาล (ตามระเบียบปฏิบัติ อาหารฮาลาล
สำนักจุฬาราชมนตรี)

3.2 ขอใบรับรองส่งออก (ในการส่งออกแต่ละครั้ง)

4. พิธีการศุลกากร

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการส่งออก

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2541)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการส่งออกเนื้อสัตว์

การส่งออกเนื้อสัตว์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศนั้น กรมปศุสัตว์ได้มีระเบียบและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องคือ

1. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 ซึ่งควบคุมเกี่ยวกับการขออนุญาตค้าสัตว์ และซากสัตว์ ควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์สู่โรงฆ่าสัตว์ ควบคุมโรคระบาดสัตว์ โดยห้ามการเคลื่อนย้ายสัตว์ที่เกิดโรคระบาดตามพระราชบัญญัติ และการส่งออกเนื้อสัตว์

2. ระเบียบว่าด้วยการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์ปีกเพื่อการส่งออก พ.ศ. 2524 ซึ่งควบคุมเกี่ยวกับการขออนุญาตจัดตั้งโรงฆ่าสัตว์ การตรวจและควบคุมมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ ขบวนการฆ่าสัตว์ การตรวจและควบคุมมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ ขบวนการฆ่าสัตว์ ขบวนการตัดแต่งเนื้อสัตว์ ขบวนการเก็บรักษาคุณภาพเนื้อสัตว์ในห้องเย็น ขบวนการบรรจุหีบห่อ ขบวนการขนส่งเนื้อสัตว์ปีกเพื่อการส่งออก และขบวนการตรวจสอบคุณภาพทางห้องปฏิบัติการ

สำหรับรายละเอียดในการปฏิบัติสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการส่งเนื้อสัตว์ปีกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ผู้ประสงค์จะส่งเนื้อสัตว์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ควรปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ติดต่อประเทศผู้รับซื้อเพื่อขอ

1.1 กฎข้อบังคับจากประเทศนั้น

1.2 ลักษณะการตัดแต่งซาก และการบรรจุที่ต้องการ

1.3 หนังสืออนุญาตให้นำเข้า

1.4 เปิดหลักฐานการซื้อขาย

2. ติดต่อโรงงานฆ่าสัตว์ที่กรมปศุสัตว์ได้รับรองแล้วเพื่อ

2.1 ทราบระเบียบ เวลาทำงาน ขั้นตอนการทำงาน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของทางโรงงาน

2.2 แจ้งจำนวนสัตว์ที่จะทำการฆ่า

2.3 กำหนดวันฆ่า และวันตัดแต่งซาก

2.4 กำหนดวันส่งออก

ในกรณีที่เป็นโรงงานฆ่าสัตว์สร้างขึ้นใหม่ จะต้องให้กองสัตวแพทย์สาธารณสุขของกรมปศุสัตว์ ทำการตรวจรับรองเสียก่อน

3. แจ้งกองสัตวแพทย์สาธารณสุข ถึงรายละเอียดของกฎข้อบังคับ ลักษณะการตัดแต่งซาก การบรรจุ ตลอดจนกำหนดการต่าง ๆ ที่ติดต่อกับโรงงานฆ่าสัตว์ไว้ เพื่อที่กองสัตวแพทย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาธารณสุขจะจัดส่งเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ไปทำการตรวจควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์ตามระเบียบของทางราชการต่อไป

4. ในกรณีที่ประเทศผู้รับซื้อ ต้องการเนื้อสัตว์ที่ผ่านการฆ่าตามพิธีการทางศาสนาอิสลาม ให้ติดต่อกับสำนักจุฬาราชมนตรี เพื่อขอคำรับรองว่าการฆ่าสัตว์นั้น เป็นไปตามพิธีการทางศาสนาอิสลามทุกประการ

5. ติดต่อยานพาหนะทำการขนส่งเนื้อสัตว์

5.1 ขนส่งจากโรงงานฆ่าสัตว์ไปยังท่าออก ต้องใช้รถยนต์ห้องเย็นอุณหภูมิ-10 องศาเซลเซียส

5.2 ขนส่งไปยังประเทศผู้รับซื้อ อาจเป็นทางเรือ เครื่องบิน หรือรถยนต์

6. เมื่อสัตวแพทย์จากกองสัตวแพทย์สาธารณสุข ได้ทำการตรวจสอบก่อนฆ่า การตรวจซากสัตว์ภายหลังฆ่า การตัดแต่งเนื้อ การเก็บรักษาคุณภาพในห้องเย็น และการบรรจุหีบห่อถูกต้องตามหลักวิชาการแล้ว จะได้ออกหนังสือรับรองการตรวจเนื้อสัตว์ส่งต่างประเทศ รวมทั้งใบรับรองการตรวจคุณภาพเนื้อสัตว์ เสนอถึงหัวหน้าด่านท่าออกให้

7. ติดต่อกับหัวหน้าด่านท่าออก เพื่อทำพิธีการส่งออก ถ้าส่งออกโดยเรือ หรือรถยนต์ ให้ติดต่อกับหัวหน้าด่านท่าออกกรุงเทพ ฯ ทางน้ำ หรือทางบก ที่กองควบคุมโรคระบาด กรมปศุสัตว์ ถ้าส่งออกโดยเครื่องบิน ให้ติดต่อกับหัวหน้าด่านท่าออกกรุงเทพ ฯ ทางอากาศ ที่ด่านท่าเข้าออก ท่าอากาศยานดอนเมือง พร้อมทั้งนำหลักฐานต่าง ๆ เหล่านี้ไปด้วย

7.1 ใบอนุญาตให้ค้าซากสัตว์ส่งต่างประเทศ (แบบ ร.10) ซึ่งจะยื่นคำร้องพร้อมด้วยทะเบียนการค้า และค่าธรรมเนียม 200 บาท ต่อปศุสัตว์จังหวัด ณ จังหวัดใดก็ได้

7.2 หนังสืออนุญาตให้นำเข้าจากประเทศผู้รับซื้อ

7.3 ทะเบียนการค้าของกระทรวงพาณิชย์

7.4 หลักฐานการซื้อขาย

7.5 ใบรับรองการตรวจเนื้อส่งต่างประเทศ จากกองสัตวแพทย์สาธารณสุข

7.6 หนังสือรับรองสุขภาพสัตว์จากกองสัตวแพทย์สาธารณสุข

7.7 หนังสือรับรองว่าเป็นเนื้อสัตว์ที่ผ่านการฆ่าตามพิธีการทางศาสนาอิสลามจากสำนักจุฬาราชมนตรี (ในกรณีที่ประเทศผู้รับซื้อต้องการ)

8. ชำระค่าธรรมเนียมการส่งออกตามระเบียบของกรมปศุสัตว์ การส่งออกโดยเรือหรือรถยนต์ ชำระที่กรมปศุสัตว์ การส่งออกโดยเครื่องบิน ชำระที่ด่านท่าเข้า - ออก ท่าอากาศยานดอนเมือง

9. คำเนิมนการพิธีศุลกากร ณ บริเวณท่าศุลกากรที่จะส่งออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตรวจสอบและควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์

ผู้ส่งออกที่จะทำการส่งเนื้อสัตว์ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ต้องได้รับการตรวจและควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์ (ซากสัตว์) ตามระเบียบของทางราชการจากสัตวแพทย์จากกองสัตวแพทย์สาธารณสุขก่อน คือการตรวจสอบในโรงงานผลิตเนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์สัตว์ และการตรวจสอบทางห้องปฏิบัติการ จากการตรวจสอบทั้งทางด้านโรงงานผลิตและจากการตรวจสอบทางห้องปฏิบัติการ ดังกล่าวแล้วถ้าปรากฏว่าเนื้อสัตว์เหล่านั้นได้คุณภาพมาตรฐานที่กำหนดไว้แล้ว ทางกรมปศุสัตว์จึงจะออกหนังสือรับรองสุขภาพให้และอนุญาตให้ผู้ส่งออกส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศได้

ผลกระทบของระเบียบกรมปศุสัตว์ต่อการส่งออก

1. จากพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 ซึ่งควบคุมเกี่ยวกับการขออนุญาตค้าสัตว์และซากสัตว์ ควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์สู่โรงฆ่าสัตว์ ควบคุมโรคระบาดสัตว์ โดยห้ามการเคลื่อนย้ายสัตว์ที่เกิดโรคระบาดตามพระราชบัญญัติ และการส่งออกเนื้อสัตว์ คือบริษัทที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการส่งออกไก่สดแช่แข็งออกนอกประเทศ ต้องทำการขออนุญาตค้าสัตว์และซากสัตว์ ซึ่งควบคุมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ห้ามไม่ให้ทำการเคลื่อนย้ายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด ซึ่งผลดีที่เกิดแก่บริษัทผู้ส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งและประเทศผู้ส่งออกคือบริษัทจะได้รับความเชื่อถือจากประเทศผู้นำเข้าไก่สดแช่แข็ง ว่าเนื้อไก่ที่นำเข้ามาภายในประเทศนั้น ๆ จะเป็นเนื้อไก่ที่มีคุณภาพ ปราศจากโรคระบาดที่อาจมีเชื้อโรคติดมาในเนื้อไก่ ทำให้ประเทศผู้นำเข้ายินดีที่จะนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศไทยต่อไปในอนาคต ซึ่งเนื้อไก่สดแช่แข็งที่จะทำการส่งออกต้องผ่านการตรวจโรคจากกรมปศุสัตว์ ถ้าเนื้อไก่ไม่ผ่านการตรวจโรคก็จะทำการส่งออกนอกประเทศไม่ได้

2. จากระเบียบว่าด้วยการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์ปีกเพื่อการส่งออก พ.ศ. 2524 ซึ่งจะควบคุมเกี่ยวกับการขออนุญาตจัดตั้งโรงฆ่าสัตว์ การตรวจและควบคุมมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ คือระเบียบนี้จะควบคุมตั้งแต่การจัดตั้งโรงฆ่าสัตว์ การตรวจสอบและควบคุมมาตรฐานโรงฆ่า คือโรงฆ่าสัตว์ที่ทำการฆ่าสัตว์ต้องได้รับอนุญาตจากกองสัตวแพทย์สาธารณสุข และกรมปศุสัตว์ ซึ่งทำให้เนื้อไก่ที่ส่งออกไปยังต่างประเทศมั่นใจได้ว่าเป็นเนื้อไก่ที่ได้มาตรฐาน เพราะได้ผ่านการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพแล้ว ซึ่งผลดีที่เกิดแก่ประเทศผู้ส่งออกคือ เช่น ประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งออกไก่สดแช่แข็งไปยังสหภาพยุโรป ปัญหาที่มีอยู่คือปัญหาทางด้านสุขอนามัยที่ประเทศผู้นำเข้าเข้มงวดทางด้านคุณภาพของสินค้า ทำให้ประเทศผู้นำเข้าใช้ปัญหาทางด้านคุณภาพของเนื้อไก่เป็นข้ออ้างในการไม่นำเข้าหรือลดปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่จากประเทศไทย ซึ่งถ้าบริษัทผู้ส่งออกเนื้อไก่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับข้อนี้อย่างเคร่งครัด ก็น่าจะทำให้ประเทศไทยสามารถส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งเข้าไปในสหภาพยุโรปได้เพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งเป็นผลดีต่อการส่งออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

แนวทางการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทย

จากการศึกษาถึงสภาพทั่วไปของการผลิตและตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทย พบว่ามีปัญหาทั้งทางด้านการผลิตและการตลาด ซึ่งปัญหาทางด้านการผลิตที่ยังคงมีอยู่คือประเทศไทยยังต้องนำเข้าไก่พันธุ์จากต่างประเทศเป็นหลัก และปัญหาของโรคระบาดไก่ได้แก่ โรคนิวคาสเซิล คุณภาพของเนื้อไก่ยังไม่ได้มาตรฐาน ตลอดจนปัญหาด้านวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่มีราคาแพงหรือบางชนิดที่ขาดแคลน ส่วนปัญหาทางด้านการตลาดที่พบคือไทยต้องแข่งขันกับตลาดต่างประเทศค่อนข้างสูง และเสียเปรียบประเทศผู้ส่งออกไก่สดแช่แข็งอื่น ๆ ได้แก่ปัญหาทางด้านต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ซึ่งแนวทางแก้ไขเพื่อที่จะพัฒนาการส่งออกไก่สดแช่แข็ง มีดังนี้คือ

แนวทางและมาตรการพัฒนา

ด้านการผลิต

1. จากปัญหาทางด้านการผลิต คือประเทศไทยยังไม่สามารถผลิตพันธุ์ไก่เนื้อที่มีคุณภาพดีได้เอง โดยต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งพันธุ์ไก่ที่นำเข้ามามีราคาแพง ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาพันธุ์ไก่เนื้อ โดยให้รัฐบาลร่วมมือกับเอกชนเพื่อที่จะผลิตพันธุ์ไก่ขึ้นมาใช้ภายในประเทศ เพื่อจะได้ไม่ต้องซื้อจากต่างประเทศอีกต่อไปในอนาคต โดยถ้าสามารถผลิตพันธุ์ไก่เนื้อเองได้ จะทำให้ต้นทุนในการผลิตไก่สดแช่แข็งต่ำลง เพราะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการนำเข้าพันธุ์ไก่เนื้อ ซึ่งมีราคาแพง

2. ส่งเสริมทางด้านการวิจัยและค้นคว้า โดยให้กรมปศุสัตว์ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ดำเนินการป้องกันโรคที่จะเกิดขึ้นกับไก่ ทั้งโรคภายในประเทศและโรคจากต่างประเทศ สำหรับการป้องกันโรคภายในประเทศนั้น ให้มีการฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ให้รู้จักการป้องกันโรคเบื้องต้น และใช้วัคซีนป้องกันโรคระบาดต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการระบาดของโรคไปยังฟาร์มต่าง ๆ ส่วนโรคจากต่างประเทศนั้นให้จัดการป้องกันโรคไก่ที่ยังมิได้เกิดขึ้นในประเทศไทย โดยไม่ให้นำเข้าเชื้อโรคจากต่างประเทศเข้ามาระบาดในประเทศไทย ด้วยการเข้มงวดกวดขันไก่ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ โดยเฉพาะการควบคุมแหล่งที่มาและการบังคับให้ทำการทดสอบโรคบางโรคที่สำคัญก่อนนำเข้ามาภายในประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ทำการทดสอบโรค โดยสถาบันสุขภาพสัตว์และผลิตสัตว์แห่งชาติ ทำการปรับปรุงวิธีการทดสอบโรคต่าง ๆ ให้ทันสมัยและรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเลี้ยงไก่เนื้อต่อไปในอนาคต

2.3 ทำการวิจัยโรค โดยดำเนินการวิจัยแนวทางป้องกันและรักษาโรคระบาดต่าง ๆ เพื่อให้เกษตรกรได้นำความรู้ใหม่ในการป้องกันและรักษาโรคต่าง ๆ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

3. ส่งเสริมการผลิตไก่เนื้อให้มีคุณภาพซากได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดยุโรป ตามมาตรฐานด้านคุณภาพว่าด้วยมาตรฐานสินค้าที่ทางตลาดสหภาพยุโรป มีการปรับกฎระเบียบในเรื่องมาตรฐานสินค้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัย ความปลอดภัยและเทคโนโลยีขั้นสูง

3.1 โดยให้เกษตรกรพิจารณาคุณภาพซากไก่จากพันธุ์และการเลี้ยงดู ซึ่งคุณภาพของไก่ที่ได้จะเป็นในเรื่องของเปอร์เซ็นต์ซาก (โดยเฉพาะปริมาณของส่วนที่เป็นเนื้อ) ลักษณะของเนื้อ ซึ่งรวมทั้งลักษณะเส้นใยของเนื้อ ปริมาณไขมันที่แทรกตามเนื้อ ตลอดจนลักษณะสีของผิวหนังของไก่ ทั้งนี้โดยยึดถือความต้องการของตลาดเป็นหลัก

3.2 โดยให้กองควบคุมโรคระบาดและกองควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ให้ร่วมมือกัน ทำการศึกษา วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดสารพิษตกค้างในเนื้อไก่ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญสำหรับตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดต่างประเทศ ตลอดจนหาทางป้องกันเพื่อจะได้เผยแพร่ความรู้ให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการธุรกิจได้ทราบและหาทางป้องกัน นอกจากนี้แล้วกรมปศุสัตว์ต้องขอความร่วมมือจากผู้ผลิต และผู้ฆ่าแหละไก่เพื่อการส่งออกให้มีการควบคุมสภาพแวดล้อมที่จะมีผลกระทบ ทำให้เกิดสารพิษตกค้างในไก่ และมีการตรวจสอบคุณภาพอย่างสม่ำเสมอทุกขั้นตอน

3.3 วัตถุดิบอาหารสัตว์ ปัญหาทางด้านวัตถุดิบอาหารสัตว์มีปัญหาทั้งด้านราคาและคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อต้นทุนการผลิตไก่เนื้อ จึงควรที่พัฒนาในด้านอาหารสัตว์ให้มีต้นทุนต่ำโดยกรมปศุสัตว์ต้องทำการศึกษา และวิจัยเกี่ยวกับวัตถุดิบที่ใช้เป็นอาหารสัตว์ เพื่อหาผลผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ มาทดแทนวัตถุดิบบางชนิดที่มีราคาแพงเกินควร หรือบางชนิดที่ขาดแคลน ส่วนในเรื่องคุณภาพของวัตถุดิบควรได้มีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันการปลอมปนและกำจัดวัตถุดิบที่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

ด้านการตลาด

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เลี้ยงไก่มีพลังต่อรองราคาและทำสัญญาในรูปคอนแทคฟาร์มมิ่ง ที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทั้งฝ่ายผู้เลี้ยง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และผู้รับซื้อ ซึ่งมีผลต่อการส่งออกคือถ้ามีการทำสัญญากันซื้อขายกันไว้ล่วงหน้า ทำให้ผู้ส่งออกสามารถที่จะขายไก่สดแช่แข็งได้ในราคาเดิมที่ตกลงกันไว้ ไม่ว่าทั้งราคาไก่ ค่าเงินบาทรวมทั้งต้นทุนในการผลิตจะเปลี่ยนแปลงไป โดยผู้ส่งออกไม่ต้องรับภาระปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

2. เพื่อที่จะให้เนื้อไก่แช่แข็งสามารถเพิ่มมูลค่าในการส่งออกได้มากยิ่งขึ้น และสามารถแข่งขันกับตลาดต่างประเทศได้ ผู้ผลิตควรจะมีการพัฒนาเนื้อไก่ โดยให้มีการแปรรูปเนื้อไก่ให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ เป็นการเพิ่มเติมจากเนื้อไก่แช่แข็งแบบธรรมดาให้เป็นเนื้อไก่ที่พร้อมจะใช้ในการประกอบอาหาร เช่น ทำเป็นเนื้อไก่ชิ้นคลุกกับส่วนผสมสำเร็จ ซึ่งผู้บริโภคจะสามารถนำไปทอดได้ทันที โดยไม่ต้องใส่ส่วนผสมอีก นอกจากนี้แล้ว สามารถแปรรูปเนื้อไก่ให้เป็นอาหารสำเร็จรูปที่สามารถรับประทานได้ทันที เช่น ไก่เสียบไม้ที่ผ่านการย่างเรียบร้อยแล้ว

3. ในการส่งเนื้อไก่แช่แข็งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ เพื่อที่จะให้ผู้บริโภคเกิดความสะดวกในการนำไปใช้ประกอบอาหาร ผู้ผลิตควรที่จะพัฒนาระบบการแช่แข็งให้มีหลายแบบเพิ่มเติมขึ้นกว่าเดิม เช่น การใช้วิธีการแช่แข็งแบบที่สามารถแช่แข็งอาหารได้ภายในครึ่งชั่วโมง (Individual Quick Freeze: IQF) เป็นการแช่แข็งแบบแยกเนื้อไก่ออกเป็นชิ้น ซึ่งในปัจจุบันการแช่แข็งจะใช้วิธีการจุ่มเนื้อไก่ประมาณ 2 กิโลกรัม ใส่ถุงพลาสติกในระบบสุญญากาศแล้วนำไปเข้าห้องเย็นจนเนื้อไก่แข็ง เมื่อผู้บริโภคจะนำมาปรุงอาหารจะต้องนำมาทิ้งไว้ให้คลายตัวจากการแข็งและติดกันเสียก่อน แล้วจึงจะแยกเป็นชิ้นเพื่อนำไปประกอบอาหารต่อไป

4. เพื่อที่จะให้เนื้อไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยสามารถขยายตลาดส่งออกไปยังประเทศใหม่ ๆ ได้ ผู้ผลิตควรปรับปรุงคุณภาพของเนื้อไก่ให้ตรงกับรสนิยมของผู้บริโภคในแต่ละประเทศ นอกจากนี้แล้ว การบรรจุหีบห่อที่ดีจะช่วยสนับสนุนให้การขยายตัวทางด้านการส่งออกเพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย

5. บริษัทผู้ผลิตและส่งออกเนื้อไก่แช่แข็ง ควรจะมีการรวมตัวกันเพื่อการปรึกษา และวางแผนการตลาดร่วมกัน เป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองกับประเทศผู้สั่งซื้อ และให้สามารถแข่งขันกับบริษัทผู้ส่งออกจากประเทศอื่น ๆ ได้มากขึ้น

6. เพื่อเป็นการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับภาวะการตลาดเนื้อไก่แช่แข็งในต่างประเทศ ควรจะให้ศูนย์พาณิชย์กรรมของประเทศไทยที่ประจำอยู่ในแต่ละประเทศมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ส่งออก

7. ในการติดต่อกับซื้อขายเนื้อไก่แช่แข็งกับตลาดต่างประเทศ ควรจะเป็นไปในลักษณะการเจรจาต่อรองระหว่างภาครัฐบาลของประเทศไทยกับภาครัฐบาลของประเทศผู้ซื้อ จะช่วยให้การค้าและการขยายตลาดเป็นไปได้ด้วยความรวดเร็ว และได้ผลที่แน่นอน ตลอดจนสามารถลดค่าใช้จ่ายของผู้ส่งออกในการติดต่อซื้อขายโดยผ่านคนกลางอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันการส่งออกไก่สดแช่แข็ง รัฐควรพิจารณาอนุมัติให้การส่งออกไก่สดแช่แข็ง และผลิตภัณฑ์เนื้อไก่สามารถขอคืนค่าธรรมเนียมการนำเข้าวัตถุดิบ และปัจจัยการผลิตได้เช่นเดียวกับรัฐให้สิทธิประโยชน์ในลักษณะเช่นนี้กับสินค้าอุตสาหกรรมส่งออกอื่น ๆ

บทบาทของรัฐบาล

หน่วยงานของรัฐบาลควรมีส่วนช่วยส่งเสริมการผลิตไก่เนื้อ เพื่อช่วยเหลือกลุ่มผู้เลี้ยงไก่และผู้ส่งออก เพื่อให้การส่งออกมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยควรหาทางลดต้นทุนการผลิตไก่เนื้อ เพื่อเป็นการช่วยลดภาระแก่ผู้ส่งออกไก่สดแช่แข็งและเพื่อให้ปริมาณการส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้รายได้จากการส่งออกเพิ่มมากขึ้น โดยมีแผนงานและการสนับสนุนด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการผลิต

หน่วยงานของรัฐบาลที่เข้ามามีส่วนในการส่งเสริมการผลิตไก่เนื้อมีดังนี้

1. กระทรวงการคลัง เป็นการส่งเสริมการผลิตเนื้อไก่แช่แข็งเพื่อการส่งออก ทางกระทรวงการคลังได้ยกเว้นภาษีอากรการนำเข้าและภาษีการค้าไก่เนื้อเพื่อใช้สำหรับทำพันธุ์ ตลอดจนการคืนภาษี สำหรับวัตถุดิบหรือปัจจัยที่นำมาใช้ในการผลิตไก่เพื่อการส่งออก

2. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้กิจการการผลิตเนื้อไก่แช่แข็งได้ขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้การส่งเสริมการลงทุนดังนี้

2.1 ส่งเสริมการเลี้ยงไก่ โดยบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจะต้องมีขนาดการลงทุนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน และมีเงื่อนไข ดังนี้

1. บุคคลผู้มีสัญชาติไทยจะต้องถือหุ้นรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของทุนจดทะเบียน

2. การเลี้ยงไก่จะต้องเลี้ยงเพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

2.2 ส่งเสริมกิจการฆ่าไก่และชำแหละเนื้อไก่เพื่อการส่งออก โดยบริษัทผู้มีโรงฆ่าและชำแหละไก่จะต้องมีขนาดการลงทุนไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน และมีเงื่อนไขดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. บุคคลมีสัญชาติไทยจะต้องถือหุ้นรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน

2. เนื้อไก่ที่ผลิตได้จะต้องส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศทั้งสิ้น

3. จะอนุญาตให้จำหน่ายภายในประเทศได้เฉพาะเครื่องใน เลือด กระดูก ขน ขา และปีก ซึ่งเป็นส่วนที่ต่างประเทศไม่รับซื้อเท่านั้น

2.3 การผลิตอาหารสัตว์ผสมสำเร็จรูปและส่วนผสมอาหารสัตว์ โดยบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์จะต้องมีขนาดการลงทุนไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน และมีเงื่อนไขดังนี้

1. บุคคลผู้มีสัญชาติไทยจะต้องถือหุ้นรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ของทุนจดทะเบียน

2. จะต้องตั้งโรงงานนอกเขตกรุงเทพมหานคร ยกเว้นกิจการในท้องที่จังหวัด ฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนนทบุรี ซึ่งสิทธิพิเศษที่กิจการเหล่านี้จะได้รับ คือ ได้รับยกเว้นภาษีอากรขาเข้าเครื่องจักร ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และได้รับยกเว้นภาษีการค้า

3. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมปศุสัตว์ได้ดำเนินการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ด้านสุขภาพสัตว์

1. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดในไก่ เพื่อป้องกันโรคระบาดไก่ล่งหน้า และเร่งรัดการปราบปรามโรคระบาดในไก่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรคระบาดไก่ที่ทำความเสียหายให้แก่เกษตรกร เศรษฐกิจของประเทศ และมีผลต่อการส่งเนื้อไก่ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เช่น โรคนิวคาสเซิล หลอดลมอักเสบติดต่อ ฝีดาษ และอหิวาต์ไก่

2. การตรวจวินิจฉัยโรคไก่ เพื่อเป็นการบริการเกษตรกร และเป็นการสนับสนุนงานป้องกันกำจัดโรคไก่ งานรักษาไก่ งานผลิตชีวภัณฑ์ และเป็นข้อมูลทางด้านวิชาการสัตว์แพทย์อีกด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพไก่ของเกษตรกร

3. การรักษาไก่ป่วย เพื่อฟื้นฟูสุขภาพไก่ และลดอัตราการตายของไก่ป่วย

4. การชันสูตรโรคไก่ ดำเนินการชันสูตรและสำรวจโรคของไก่เลี้ยงของ

เกษตรกร

5. การผลิตชีวผลิตภัณฑ์ ดำเนินการผลิตวัคซีนสำหรับใช้ป้องกันโรคระบาดไก่ เพื่อลดอัตราการตาย การสูญเสียของไก่ และให้ไก่มีสุขภาพสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังได้ผลิตเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แอนติเจนสำหรับการทดสอบโรคต่าง ๆ อีกด้วย เช่น วัคซีนหลอดลมอักเสบติดต่อกันในไก่ วัคซีนฝีดาษไก่ วัคซีนอหิวาต์ไก่

6. การกำจัดพยาธิในไก่ เพื่อพัฒนาสุขภาพของไก่ให้แข็งแรงขึ้น และลดอัตราการสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจด้วย

7. การกัก – ตรวจไก่เคลื่อนย้าย เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีโรคระบาดแพร่กระจายจากท้องที่หนึ่ง ไปเกิดยังอีกท้องที่หนึ่งได้

8. การค้นคว้าวิจัยทางด้านสุขภาพไก่ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยทางด้านสัตวแพทย์เพื่อหาวิธีการควบคุมป้องกัน และรักษาโรคไก่ให้ได้ที่แน่นอนและรวดเร็ว ทั้งนี้สนับสนุนงานป้องกันและกำจัดโรคไก่ งานรักษาไก่ งานผลิตชีวภัณฑ์ ตลอดจนการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการทางสัตวแพทย์แก่บุคคลทั่วไป เช่น การทดลอง การเตรียมวัคซีนโรคหวัดติดต่อกันในไก่ การศึกษาการเตรียมแอนติเจนใช้ตรวจโรคหวัดติดต่อกันในไก่

3.2 ด้านการผลิตปศุสัตว์

1. การควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ได้ดำเนินการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 ด้วยการควบคุมดูแลและตรวจสอบผู้ประกอบการเกี่ยวกับธุรกิจอาหารสัตว์ ได้แก่ ผู้ผลิตวัตถุดิบ ผู้ผลิตวัตถุดิบผสมแล้ว ผู้นำเข้าอาหารสัตว์ และผู้จำหน่ายอาหารสัตว์

2. การค้นคว้าวิจัยทางการผลิตไก่ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยทางสัตวบาลและการผลิตไก่ อาหารสัตว์ สูตรอาหารสัตว์ ตลอดจนปรับปรุงพันธุ์ไก่ให้มีคุณภาพดีขึ้นเหมาะสมและประหยัด ตลอดจนการเผยแพร่ความรู้ทางด้านวิชาการแก่บุคคลทั่วไป

4. กระทรวงพาณิชย์ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตไก่เนื้อทางกระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการด้านการรักษาเสถียรภาพราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ ไว้ดังนี้

4.1 กำหนดระดับราคาขั้นต่ำ – สูง ณ กรุงเทพฯ ฯ

ข้าวโพด ขั้นต่ำ 3.10 ขั้นสูง 3.80

ปลาป่น (โปรตีนร้อยละ 60 ขึ้นไป) ขั้นต่ำ 14.00 ขั้นสูง 16.00

เมล็ดถั่วเหลือง ขั้นต่ำ 7.50 ขั้นสูง 9.50

กากถั่วเหลือง ขั้นต่ำ 8.10 ขั้นสูง 10.10 อ้างอิงในกระทรวงเกษตรและ

สหกรณ์ (2539: 97)

4.2 ให้มีการนำเข้าข้าวโพด กากถั่วเหลือง และปลาป่น ได้โดยเสรี

4.3 เรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ เมื่อราคาข้าวโพด กากถั่วเหลือง และปลาป่นภายในประเทศต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่กำหนด และปรับปรุงระเบียบเงินกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้สามารถใช้ในการรักษาเสถียรภาพวัตถุดิบในการผลิตเนื้อสัตว์เพื่อส่งออก

4.4 แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายอาหาร เพื่อดูแลราคาวัตถุดิบทั้ง 3 ชนิด ให้เป็นไปตามกำหนดและควบคุมดูแลการใช้มาตรการการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมนำเข้าและการลดอัตราอากร

5. ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการด้านการเลี้ยงสัตว์ ตามระเบียบการรับซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการเลี้ยงสัตว์ พ.ศ. 2531 เพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการเลี้ยงสัตว์ให้มีเงินทุนหมุนเวียนที่เพียงพอในอัตราดอกเบี้ยอนุเคราะห์ ซึ่งจะส่งผลประโยชน์ในการช่วยรักษาระดับค่าครองชีพของประชาชนผู้บริโภค โดยมีเงื่อนไขดังนี้

5.1 เป็นผู้ดำเนินการกิจการเลี้ยงสัตว์ด้วยตนเอง

สัตว์เลี้ยงต้องเป็นสัตว์ประเภทให้น้ำหรือผลิตภัณฑ์เพื่อการบริโภค เช่น ไข่เนื้อ ฯลฯ ไม่จำกัดจำนวน แต่ต้องมีปริมาณมากพอที่จะแสดงว่าได้ทำการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกโดยผู้ประกอบการเลี้ยงสัตว์ที่พึงเชื่อถือได้ ผ่านธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (บริษัท) หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในอัตราร้อยละ 50 ของจำนวนเงินในตัวสัญญาใช้เงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยคิดดอกเบี้ยจากธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัท หรือ ธ.ก.ส. ในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ส่วนจำนวนเงินที่เหลืออีกร้อยละ 50 เป็นเงินของธนาคารพาณิชย์ บริษัทหรือธ.ก.ส. ที่จะร่วมให้กู้ยืมแก่ผู้ประกอบการเลี้ยงสัตว์ โดยคิดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 10 ต่อปี โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณากำหนดวงเงินให้แก่ผู้ประกอบการเลี้ยงสัตว์แต่ละรายตามความจำเป็นที่จะต้องใช้ในการดำเนินการเลี้ยงสัตว์ในรอบปีหนึ่ง ๆ แต่จำนวนเงินของตั๋วสัญญาใช้เงินที่จะรับซื้อแต่ละฉบับต้องไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท และจะกำหนดอายุของตั๋วสัญญาใช้เงินตามความจำเป็นในการดำเนินการเลี้ยงสัตว์แต่ละประเภท แต่ไม่เกิน 60 เดือน โดยจะให้ความช่วยเหลือเป็นระยะเวลาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นสมควร แต่ไม่เกิน 5 ปี แต่ถ้าผู้ประกอบการเลี้ยงสัตว์ไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ตั้งไว้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะลงโทษผู้ประกอบการเลี้ยงสัตว์ โดยคิดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ตามจำนวนและระยะเวลาที่เกี่ยวข้อง

ด้านการตลาด

หน่วยงานของรัฐบาลที่มีส่วนในการสนับสนุนการส่งออกเนื้อไก่แช่แข็งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศให้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น มีดังนี้

1. กระทรวงการคลัง

1.1 ไม่มีการควบคุมการส่งออกและไม่เสียภาษีขาออกเนื้อไก่แช่แข็ง

1.2 ชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าเนื้อไก่แช่แข็งเพื่อการส่งออก โดย

1. ไก่ทั้งตัวหรือแช่เย็น ไก่ทั้งตัวแช่เย็นจนแข็ง อัตราเงินชดเชย อัตรา ก. ร้อยละ 1.26 ของราคาส่งออก อัตรา ข. ร้อยละ 1.04 ของราคาส่งออก
2. ซีนไก่ชำแหละแช่เย็นจนแข็ง อัตราเงินชดเชย อัตรา ก. ร้อยละ 1.58 ของราคาส่งออก อัตรา ข. ร้อยละ 0.07 ของราคาส่งออก อ้างอิงในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2539: 98)

3. เพื่อเป็นการสนับสนุนเนื้อไก่แช่แข็ง ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกที่ทำรายได้เข้าประเทศ มีมูลค่าปีละไม่ต่ำกว่าหลายพันล้านบาท ให้มีการส่งออกได้เพิ่มมากขึ้น และลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งให้สามารถแข่งขันทางด้านราคากับประเทศอื่น ๆ ได้มากขึ้น กระทรวงการคลังได้ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำเข้าเนื้อไก่แช่แข็งออกนอกราชอาณาจักร ตั้งแต่เดิมเก็บกิโลกรัมละ 50 สตางค์

2. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมปศุสัตว์ได้ให้บริการตรวจสอบคุณภาพและควบคุมกรรมวิธีการผลิต ตลอดจนการออกใบรับรองคุณภาพเนื้อไก่แช่แข็ง ซึ่งจะเป็นผลทำให้ตลาดต่างประเทศยอมรับในคุณภาพของสินค้าไทยมากยิ่งขึ้น

3. ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการดังนี้

กิจการอุตสาหกรรมฆ่าและชำแหละไก่ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อุตสาหกรรมในภูมิภาคและอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากภาคเกษตรหรือใช้วัตถุดิบอื่นในประเทศ หรือใช้แรงงานเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกโดยผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผ่านธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในอัตราร้อยละ 50 ของจำนวนเงินในตั๋วสัญญาใช้เงิน โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 ต่อปี ส่วนจำนวนเงินในตั๋วสัญญาใช้เงินที่เหลืออีกร้อยละ 50 เป็นเงินของธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทที่ร่วมให้กู้ยืมแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม โดยคิดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 10 ต่อปี โดยจะกำหนดวงเงินหมุนเวียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่จะให้ความช่วยเหลือแต่ละรายตามความจำเป็น แต่จำนวนของตัวสัญญาใช้เงินที่จะรับซื้อแต่ละฉบับต้องไม่ต่ำกว่า 30,000 บาท อายุของตัวสัญญาใช้เงินไม่เกิน 120 วัน นับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับซื้อตัวสัญญาใช้เงิน และจะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการแต่ละรายไม่เกิน 5 ปี แต่ถ้าผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะลงโทษโดยกำหนดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่เกี่ยวข้อง

4. กระทรวงพาณิชย์ เพื่อเป็นการขยายตลาดส่งออกไก่เนื้อแช่แข็งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศให้กว้างขวางออกไป กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการ คือ ร่วมมือกับกรมปศุสัตว์จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อเจรจาหาตลาดใหม่ โดยจัดส่งคณะผู้แทนทางการค้าไปเจรจาเพื่อหาตลาดส่งออก ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยสามารถส่งออกเนื้อไก่แช่แข็งเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ไก่สดแช่แข็งจัดเป็นสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะเป็นสินค้าส่งออกที่ทำรายได้เข้าให้กับประเทศปีหนึ่ง ๆ นับพันล้านบาท ตลาดส่งออกหลักไก่สดแช่แข็งของไทยคือตลาดญี่ปุ่น ส่วนตลาดที่มีความสำคัญรองลงมาได้แก่ตลาดสหภาพยุโรป โดยผู้บริโภคนในตลาดนี้มีรายได้สูง และตลาดแห่งนี้เป็ตลาดเป้าหมายที่ทางภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญในการขยายการส่งออกเพิ่มมากขึ้น

ในการทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการผลิตและตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป จากการศึกษาพบว่าทางด้านการผลิตไก่สดแช่แข็งไทยยังไม่สามารถผลิตไก่พันธุ์เนื้อคุณภาพดีได้เอง โดยต้องนำเข้าจากต่างประเทศในรูปของ พ่อ - แม่พันธุ์ และปู่ - ย่าพันธุ์ ซึ่งเป็นพันธุ์ไก่เนื้อที่มีอัตราการเติบโตสูง ใช้เวลาเลี้ยงสั้น ได้ผลตอบแทนเร็ว แต่ส่วนใหญ่จะนำเข้าไก่รุ่นพ่อ - แม่พันธุ์ ซึ่งใช้เวลาผลิตลูกไก่ต้นและให้ผลตอบแทนเร็วกว่ารุ่นปู่ - ย่าพันธุ์ ปัจจุบันการเลี้ยงไก่เนื้อส่วนใหญ่เป็นธุรกิจแบบครบวงจร และปริมาณการผลิตขึ้นกับไก่พันธุ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ รวมทั้งสภาพการเลี้ยงในประเทศ เช่นสภาพอากาศ อัตราการตายของลูกไก่ ส่วนต้นทุนการผลิตไก่เนื้อเพิ่มขึ้นจากหลายสาเหตุได้แก่ ราคาลูกไก่ ราคาอาหารสำเร็จรูปไก่เนื้อ และค่าเวชภัณฑ์และอาหารเสริมต่างๆ ได้ปรับตัวสูงขึ้น

ทางด้านตลาดสหภาพยุโรปนั้น นับว่ามีความสำคัญมากตลาดหนึ่งรองจากตลาดญี่ปุ่น โดยไทยส่งไปตลาดสหภาพยุโรปร้อยละ 20 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด การส่งออกของไทยส่วนใหญ่ส่งไปจำหน่ายในประเทศเยอรมันนี แม้ว่ากาส่งออกไก่สดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 การส่งออกได้ชะลอตัวลง แต่การส่งออกมีปริมาณและมูลค่าเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา เนื่องจากค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลง ประกอบกับสหภาพยุโรปห้ามการนำเข้าเนื้อไก่สดแช่แข็งจากจีน ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2539 ซึ่งจีนนับว่าเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทยประเทศหนึ่ง แต่ปัจจุบันไทยยังประสบปัญหาการกีดกันทางการค้าจากสหภาพยุโรป โดยการเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษเพิ่มเติมจากภาษีนำเข้าปกติ เมื่อราคานำเข้าต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ผลิตไก่เนื้อภายในสหภาพยุโรป ซึ่งจากการศึกษาภาวะการส่งออกไก่สดแช่แข็งโดยศึกษาจากปริมาณและมูลค่าการส่งออก จากการศึกษาตลาดไก่สดแช่แข็งที่สำคัญของไทย ได้แก่

เอ็กสาร์เรนเบนเอ็กสาร์ทลิ่งเงินไวสาหรับการโง่งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นาเบเซบระเอชณ์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศเยอรมันนี เนเธอร์แลนด์ และเบลเยียม พบว่าเยอรมันนีเป็นตลาดไก่สดแช่แข็งของไทยที่สำคัญในสหภาพยุโรป ซึ่งมีแนวโน้มการนำเข้าจากไทยเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2538 จนถึงปัจจุบัน โดยเยอรมันนีนำเข้าชิ้นส่วนไก่ประเภทเนื้อไก่ถอดกระดูกแช่แข็งจากไทยมากที่สุด และเป็นตลาดนำเข้าที่ใหญ่ที่สุดในสหภาพยุโรป ส่วนเนเธอร์แลนด์ก็มีแนวโน้มการนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากไทยเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน และเบลเยียมแม้ว่าจะเป็นตลาดไก่สดแช่แข็งที่ไม่ใหญ่นัก แต่ในปี พ.ศ. 2540 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกไก่สดแช่แข็งจากไทยไปเบลเยียมก็เพิ่มมากขึ้น โดยการนำเข้าของไทยในสหภาพยุโรปเสียเปรียบประเทศคู่แข่งที่สำคัญคือบราซิลและจีน ซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า

ในอนาคตคาดว่าตลาดสหภาพยุโรปจะยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากประเทศจีนซึ่งเป็นคู่แข่งที่สำคัญยังไม่สามารถส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปได้ เพราะไม่ผ่านการตรวจโรคนิวคาสเซิล ทำให้สหภาพยุโรปยังน่าจะนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากไทยเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งจากการที่การส่งออกไก่สดแช่แข็งจากไทยไปญี่ปุ่นมีปริมาณลดลงเรื่อยๆ ทำให้ไทยมุ่งส่งออกไก่สดแช่แข็งไปยังตลาดรอง เช่น สหภาพยุโรปมากขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตที่พบในการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรปคือพันธุ์ไก่เนื้อต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ต้นทุนอาหารสัตว์ที่สูงขึ้น และปัญหาโรคระบาดนิวคาสเซิล ส่วนปัญหาการส่งออกที่พบได้แก่ ปัญหาการกีดกันทางการค้า และปัญหาทางด้านสุขอนามัยที่ประเทศผู้นำเข้าเข้มงวดด้านคุณภาพของสินค้า

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพการผลิตและตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป รวมทั้งการวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านการผลิตและการส่งออกนั้น ทำให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ในการเพิ่มปริมาณการส่งออก และหาแนวทางขยายตลาดไก่สดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปให้มากขึ้น ซึ่งสรุปและเสนอแนะได้ดังนี้

1. จากการศึกษาดังกล่าวการผลิตไก่สดแช่แข็งของไทย พบว่าพันธุ์ไก่เนื้อยังต้องนำเข้าจากต่างประเทศเป็นหลัก ทำให้ต้นทุนในการผลิตไก่สดแช่แข็งยังคงสูงเมื่อเทียบกับประเทศผู้ส่งออกไก่สดแช่แข็งประเทศอื่น ๆ เช่นจีนเป็นต้น ดังนั้นรัฐบาลควรจะมีมือกับภาคเอกชนในการผลิตพันธุ์ไก่เนื้อขึ้นมาใช้ภายในประเทศ โดยการพัฒนาพันธุ์ไก่พื้นเมืองของไทยที่มีอยู่แล้ว โดยอาจจะทำการผสมกับพันธุ์ไก่ที่นำมาจากต่างประเทศ แล้วคัดเลือกพันธุ์ไก่ที่มีสายพันธุ์ดี เพื่อให้ได้พันธุ์ไก่ที่ดีมีคุณภาพยิ่งขึ้น จะได้ลดปริมาณการนำเข้าพันธุ์ไก่จากต่างประเทศในอนาคต และควร

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งเสริมให้กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ เช่นสมาคมผู้เลี้ยงไก่ มีการจัดประกวดสายพันธุ์ไก่เพื่อที่จะได้เป็นการพัฒนาพันธุ์ไก่เนื้อที่มีอยู่ โดยจัดให้กลุ่มผู้เลี้ยงไก่นำพันธุ์ไก่ที่ตนเลี้ยงอยู่มาประกวดพันธุ์ไก่ จะได้นำพันธุ์ที่ชนะการประกวดที่มีคุณภาพดีเหล่านั้น นำมาทำการขยายพันธุ์และนำไปทำการเลี้ยงต่อไป

2. จากการที่ต้นทุนการผลิตไก่สดแช่แข็งยังคงสูง ควรจะลดต้นทุนการผลิตไก่สดแช่แข็ง โดยบริษัทที่ทำการโรงงานฆ่าไก่ด้วย ถ้าทำการเลี้ยงไก่เนื้อเองควรจะต้องตั้งสถานที่เลี้ยงไก่เนื้อให้อยู่ใกล้เคียงกับโรงงานฆ่าไก่จะเป็นการดี เพราะเป็นการประหยัดค่าขนส่งไก่ทำให้ช่วยลดต้นทุนการผลิตอีกทางหนึ่ง อีกประการหนึ่งคือวัตถุดิบที่ใช้เป็นอาหารสัตว์ ถ้าเป็นไปได้ควรจะมีการวิจัยสูตรอาหารสัตว์ ควรจะคิดค้นสูตรอาหารสัตว์ที่ทดแทนกันได้ โดยที่ไก่เนื้อยังให้เนื้อที่มีคุณภาพดีเหมือนเดิม แต่ต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ใช้มีราคาต่ำลง

3. เนื่องจากรูปแบบของไก่สดแช่แข็งของไทยที่ทำการส่งออกไปยังตลาดสหภาพยุโรปนั้น ยังคงเป็นเพียงการส่งออกชิ้นส่วนไก่เท่านั้น ดังนั้นควรจะทำการพัฒนาแบบของไก่สดแช่แข็งที่ส่งออกไปให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น โดยอาจจะทำการส่งออกในรูปแบบของไก่ปรุงรสแช่แข็ง เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในประเทศผู้นำเข้าไก่สดแช่แข็งจากไทยในประเทศต่าง ๆ เหล่านั้นให้มากยิ่งขึ้น เช่นทำให้ย่นระยะเวลาในการที่จะปรุงอาหารโดยใช้ไก่สดแช่แข็งลงได้ เพราะไก่สดแช่แข็งที่ปรุงรสนั้นเป็นอาหารกึ่งสำเร็จรูปอยู่แล้ว โดยอาจทดลองส่งออกไก่ปรุงรสแช่แข็งเข้าไปในตลาดหลักก่อน ถ้าได้ผลที่ดีแล้วจึงทำการส่งออกไปยังตลาดประเทศอื่นที่มีปริมาณนำเข้ารองลงมาได้

4. จากการที่เทคโนโลยีในการผลิตไก่เนื้อของไทยยังเทียบเท่าประเทศผู้ส่งออกไก่สดแช่แข็งรายใหญ่ ๆ บางประเทศไม่ได้ นั่น เราควรจะต้องให้มีการส่งผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการผลิตไก่เนื้อไปศึกษาถึงเทคโนโลยีจากต่างประเทศที่ทำการผลิตไก่เนื้อประเทศที่สำคัญ ๆ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา และบราซิล เป็นต้น เพื่อจะนำเทคโนโลยีในการผลิตจากประเทศนั้น ๆ มาปรับใช้กับประเทศไทยในการที่จะทำการผลิตไก่สดแช่แข็งเพื่อการส่งออกให้มีปริมาณและคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการคลัง. 2540. สถิติการส่งออกไก่สดแช่แข็ง ปี พ.ศ. 2537-2540. กรุงเทพมหานคร.

(อัครา)

กระทรวงการคลัง. 2541. สถิติการส่งออกปริมาณและมูลค่าส่งออกไก่สดแช่แข็ง ปี พ.ศ.

2531-2540. กรุงเทพมหานคร. (อัครา)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2537. ผลกระทบจากค่าธรรมเนียมพิเศษต่อธุรกิจการเลี้ยงสัตว์.

(ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2539. ทิศทางการพัฒนาปศุสัตว์ในช่วงแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2540. สถิติการผลิตและการตลาดไก่เนื้อ. กรุงเทพมหานคร.

(อัครา)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2541ก. ข้อมูลด้านการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรที่สำคัญ.

(ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2541ข. เป้าหมายการผลิตสินค้าเกษตรกรรมที่สำคัญ ปี พ.ศ.

2540/41. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2541ค. สถานการณ์ปศุสัตว์ ปี 2540 และแนวโน้ม ปี 2541.

(อัครา)

กระทรวงพาณิชย์. 2537. รายงานการสัมมนาการค้าระหว่างประเทศกับการส่งออกของภาคตะวันออก.

(ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงพาณิชย์. 2539. ตลาดไก่สดแช่แข็งต่างประเทศ. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงพาณิชย์. 2540. รายงานการสัมมนาเป้าหมายการส่งออกปี พ.ศ. 2541 หนทางฝ่าวิกฤต

เศรษฐกิจไทย. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงพาณิชย์. 2541. สินค้าเนื้อไก่. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระทรวงอุตสาหกรรม. 2536. รายงานภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเฉพาะประเภท. เรื่อง
อุตสาหกรรมเนื้อไก่แช่เย็นเพื่อการส่งออก. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

โกมล วชิรเดชกุล. 2539. การวิเคราะห์ตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธานี ภาคอุทัย และวิภาวรรณ ปาณะพล. 2539. การผลิตและการตลาดไก่เนื้อ. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

นพพงศ์ สิ้นไชย. 2539. ผลกระทบของการมีสหภาพยุโรปต่อการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทย.
กรุงเทพมหานคร: ปัญหาพิเศษ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิต ชากังราว. 2541. “วารสารการเกษตรฉบับพิเศษ”. 34(3): น. 51-54

นิรนาม. 2541. “ไก่เนื้อ”. ข่าวการผลิต การตลาดผลิตภัณฑ์เกษตร. (5-11 ตุลาคม 2541): น. 11.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2541. รายงานการสัมมนาวิชาการประจำปี. เรื่องการฟื้นฟูวิกฤต
เศรษฐกิจ ครั้งที่ 21, 20 มีนาคม 2541. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

วางคณา เสียงใหญ่. 2540. ผลกระทบการปฏิรูปนโยบายเกษตรร่วมต่อปริมาณการส่งออก
เนื้อไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สาริต เกิดลาภผล. 2527. โครงสร้างตลาด ราคา และการส่งออกไก่เนื้อในประเทศไทย.
กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุวัฒน์ วรพลไพบูลย์. 2538. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการส่งออกไก่สดแช่แข็งของ
ประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ปัญหาพิเศษ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อาวุธ ต้นโซ. 2538. การผลิตสัตว์ปีก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ: ... ซึ่งใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้